

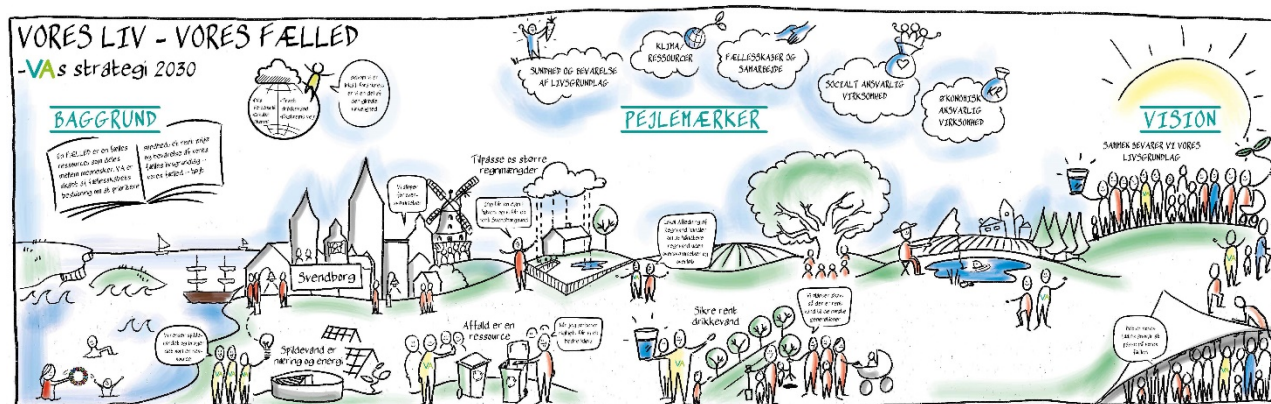

CSR Rapport 2018

Indhold

Ledelsesberetning	3
Strategiske fokusområder	4
Bundlinier	5
Vi øger nytten	6
Attestering	6
Vand og Affald	7
Værdier	8
Organisation	9
Interessentinvolvering	10
Samarbejder	11
Certificeringer	13
Svendborg Vand	14
Vand i tal	15
Svendborg Spildevand	17
Spildevand i tal	18
Svendborg Affald	20
Affald i tal	20
Svendborg Vejbelysning	22
Vejbelysning i tal	23
Klima	24
Fokus på energieffektivitet og vedvarende energi	27
Fokus på eget affald	27
Fokus på miljøbeskyttelse	27
Fokus på klimatilpasning	28
Fokus på ressourcegenanvendelse	28
Fokus på grundvandsbeskyttelse	29
Fokus på slambehandling og –disponering	30
Målopfyldelse	30
Arbejdsmiljø	34
Samfund	36
Produktansvar	39
Miljøindsatser	41
Parametre	42

Ledelsesberetning

CSR er den internationale forkortelse for Corporate Social Responsibility, og betegner virksomhedens sociale, miljømæssige og økonomiske ansvar.

Som offentlig ejet forsyning er vi født med CSR som en del af vores DNA.

Vand og affald – VA har rod i fællesskabets beslutning om at investere i sundhed og bevarelse af livsgrundlag, at passe på noget, der er større end den enkeltes behov og ønsker. Dette har ikke ændret sig, men VA står på kanten af en ny æra, hvor opgaven bliver endnu større, end den var før. Visionen handler om i fællesskab at bevare vores livsgrundlag. For os som samfund, individer og for planter og dyr omkring os.

VA er en aktiv spiller i samfundets omstilling til bæredygtighed, og der er især tre store temaer, der sætter dagsordenen for arbejdet de kommende år: At sikre grundvandet mod forurening, sørge for en bedre udnyttelse af ressourcerne i vores affaldsstrømme, og afprøvning og forbedring af metoder, som kan håndtere øgede regnmængder.

Vi afrapporterer årligt hvordan vi har levet op til vores samfundsansvar. Vores firedobbelte certificeret ledelsessystem sikrer at vi har styr på forretningen og vores påvirkninger.

Vand- og affaldssektoren er i disse år under hastig forandring med en række nye rammevilkår og forventninger. Strammere økonomiske regulering, forventninger om lavere miljøbelastning, større social ansvarlighed, klimatilpasninger, øget innovation og kundeservice er blandt forventningerne, som virksomheden løbende udfordres af.

Vi håber, at denne rapport vil give dig indsigt i, hvorledes vi arbejder med vores samfundsansvar og hvordan vores tiltag bidrager til en mere bæredygtig verden.

Ideer og bemærkninger til hvorledes vi kan gøre det endnu bedre modtages med tak.

God læselyst.

Ole Steensberg Øgelund

Strategiske fokusområder i 2018

VA er sat i verden for at forvalte en fælles ressource. Det er en vigtig opgave, og opgaven er ikke blevet mindre vigtig i en tid, hvor vores fælles ressource – fælleden – på mange måder er under pres.

Den fælled vi er sat til at passe på, er altså ikke blevet mindre betydningsfuld, tværtimod. Fra at være "gemt væk" er vand, affald og regn- og spildevand blevet noget, vi alle er nødt til at forholde os til. Det betyder, at VA ikke kan stå alene, men har brug for fællesskabet til at løfte opgaven med at sikre drikkevand for fremtiden, mindske effekterne af klimaforandringerne og arbejde hen imod en grøn omstilling.

SUNDHED OG BEVARELSE AF LIVSGRUNDLAG

VA er en livsbevarende virksomhed. Vi sælger ikke et "produkt" – vi bevarer forudsætningen for et velfungerende, sundt samfund.

KLIMA OG RESSOURCER

Som en del af den grønne omstilling har VA naturligt fokus på at bidrage til at mindske udledningen af drivhusgasser. VA kan bidrage som leverandør af energi, næringsstoffer og råvarer og gennem vores egen praksis ved energioptimering af anlæg, drift og processer.

FÆLLESSKABER OG SAMARBEJDE

Udfordringerne med klimaforandringer, voldsomme regnskyl og opdagelse af spor efter bl.a. sprøjtegifte i drikkevandet øger vores kunders bevidsthed om behovet for grøn omstilling – og kræver samtidig, at VA styrker samarbejdet med kunder og andre interessenter om udvikling af løsninger.

SOCIALT ANSVARLIG VIRKSOMHED

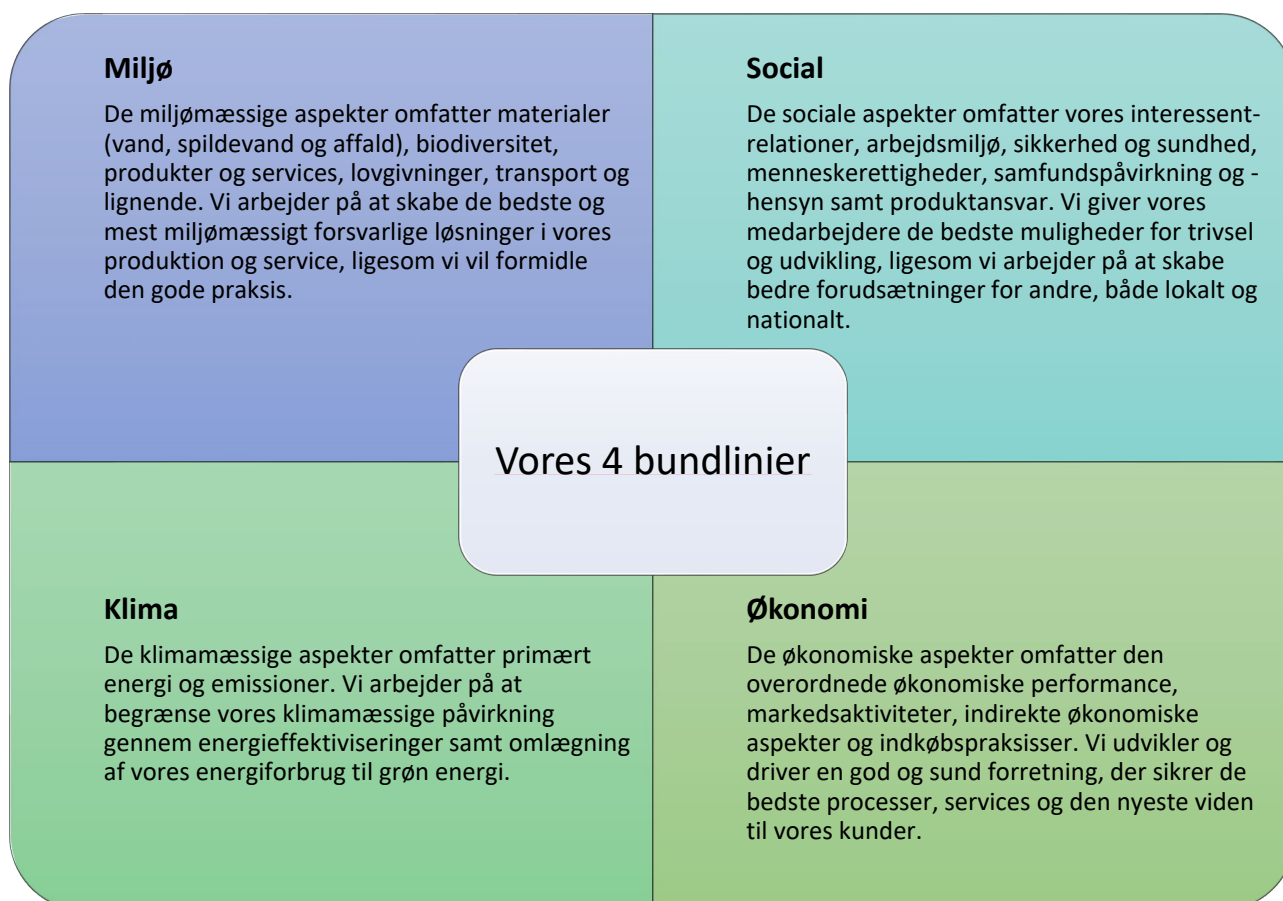
Som en naturlig forlængelse af vores samfundsbevarende rolle og som en virksomhed ejet af fællesskabet skal vi overveje omfanget af vores sociale ansvar. Dette afspejler sig i vores ansættelser, arbejdsmiljø, uddannelsesansvar og socialøkonomiske initiativer.

ØKONOMISK ANSVARLIG VIRKSOMHED

Vi kalder os en miljøforretning. Det betyder, at vi har fokus på bæredygtighed og klima – samtidig med at vi er en økonomisk veldrevet og robust virksomhed, og økonomisk ansvarlighed gennemsyrrer vores aktiviteter.

Bundlinier

Vi arbejder med 4 bundlinier som udtryk for virksomhedens bæredygtighedsaftryk. Bundlinierne er med til at definere vores strategiske fokusområder som nævnt ovenfor.

Som en naturlig forlængelse af vores samfundsbevarende rolle og som en virksomhed ejet af fællesskabet skal vi overveje omfanget af vores sociale ansvar. Dette afspejler sig i vores ansættelser, arbejdsmiljø, uddannelsesansvar og socialøkonomiske initiativer.

Vi vil være en virksomhed, der giver vores medarbejdere de bedste muligheder for trivsel og udvikling, ligesom vi arbejder på at skabe bedre forudsætninger for andre både lokalt og internationalt.

Vi øger nytten

Vi er en professionel miljøforretning, der består af forsyning af vand, spildevand og affald. Ud over disse kerneaktiviteter har vi et selskab for vedvarende energi og Svendborg Vejbelysning.

Vi beskytter grundvandet og sikrer rent og sundt drikkevand. Vi tager hånd om det brugte vand, renser det og leder det tilbage til naturen. Vi håndterer regnvand og hjælper med at klæde Svendborg på til fremtidens klima. Vi håndterer affald fra borgere og virksomheder. Affaldet bortskaffes på sikker vis med hensyn til miljø og genanvendelse. Vi tror på bæredygtighed og nytænkning.

I denne CSR-rapport kan man læse mere om, hvad vores strategi indebærer, og hvordan det giver sig til udtryk i hverdagen for os og for vores mange kunder og interessenter.

Attestering

Svendborg, den 2. maj 2019

Søren Kongegaard
Bestyrelsesformand

Arne Knudsen
Næstformand

Niels Christian Nielsen
Bestyrelsesmedlem

Birger Jensen
Bestyrelsesmedlem

Per Nykjær Jensen
Bestyrelsesmedlem

Claus Mogensen
Bestyrelsesmedlem

Jesper Kiel
Bestyrelsesmedlem

Peer Munk
Bestyrelsesmedlem

Hans Jordan Kroman
Bestyrelsesmedlem

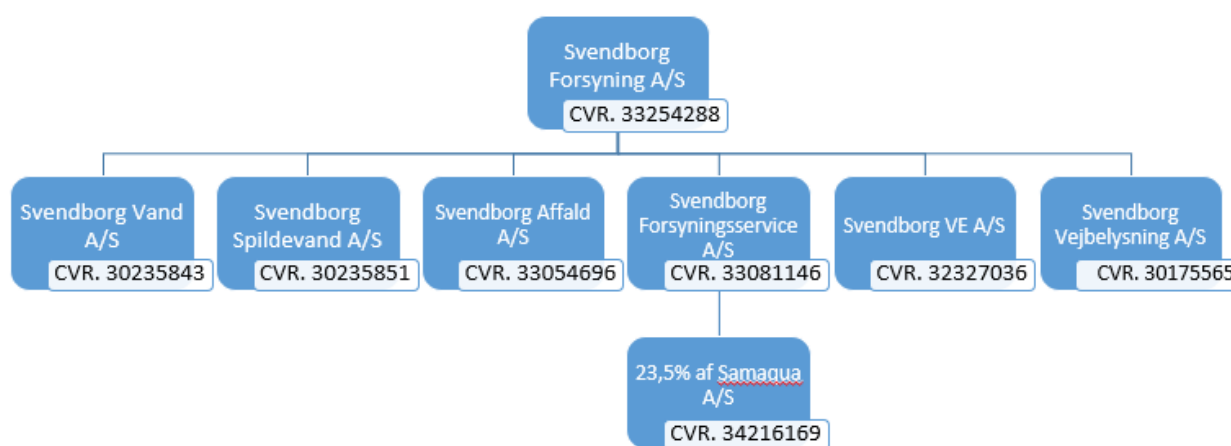
Ole Steensberg Øgelund
Direktør

Vand og Affald

Vand og Affald er virksomhedsnavnet, som indeholder holdingselskabet Svendborg Forsyning A/S med de fire forsyningsselskaber Svendborg Vand A/S, Svendborg Spildevand A/S, Svendborg Affald A/S og Svendborg Vejbelysning A/S, samt serviceselskabet Svendborg Forsyningsservice A/S og selskabet for vedvarende energi, Svendborg VE A/S.

Selskabet Svendborg Vejbelysning A/S blev overdraget fra Svendborg kommune d. 25. maj 2018, hvilket har betydet at visse opgørelser og grafer ikke vil være direkte sammenlignelige med foregående år.

Selskaberne er selvstændige juridiske enheder, som lever efter selskabsretlige regler (aktieselskabsloven). Den driftsmæssige struktur er vist i nedenstående diagram.

Selskabets domicilejendom findes på Ryttermarken 21, 5700 Svendborg. Selskabet, Svendborg Forsyning A/S, er et aktieselskab, som er 100% ejet af Svendborg Kommune. Selskabet har udelukkende aktiviteter i Danmark.

Selskabet forsyner private- og erhvervskunder i Svendborg Kommune herunder øerne Thurø, Tåsinge, Drejø, Skarø og Hjortø.

Selskaberne, som denne rapport omfatter, er vist i diagrammet ovenfor. Rapporten medtager ikke i væsentlig omfang aktiviteter foretaget af fællesejede selskaber, som varetager outsourcete ydelser.

Værdier

At sætte kunden i centrum er en helt naturlig værdi for os da kunderne er dem, der sikrer vores eksistensgrundlag. Vores opgaver kan beskrives som at:

- Fremme forståelsen hos alle vores interessenter for den rolle, vi alle spiller i fællesskabet og bevarelsen af vores livsgrundlag/fælled.
- Sikre, bevare og styre tilgængelighed og adgang til rent drikkevand.
- Udvikle og få øje på nye muligheder for at udvinde og anvende de værdifulde ressourcer i det, vi i mange år har kaldt for "spildevand" og "affald" og bidrage til reduktion af drivhusgasser.
- Som en lokalt funderet virksomhed levere de bedst mulige rammer for samfundsudviklingen på en forsvarlig og bæredygtig måde. Herunder også socialt og økonomisk bæredygtig.

Fra at være "gemt væk" er vand, affald og regn- og spildevand blevet noget, vi alle er nødt til at forholde os til. Det betyder, at VA ikke kan stå alene, men har brug for fællesskabet til at løfte opgaven med sikre drikkevand for fremtiden, mindske effekterne af klimaforandringerne og arbejde hen imod en grøn omstilling.

Vi værdsætter det gode samarbejde at være dygtige, kollegiale, hjælpsomme og servicemindede, men vi tør også vove og lære af vores fejl.

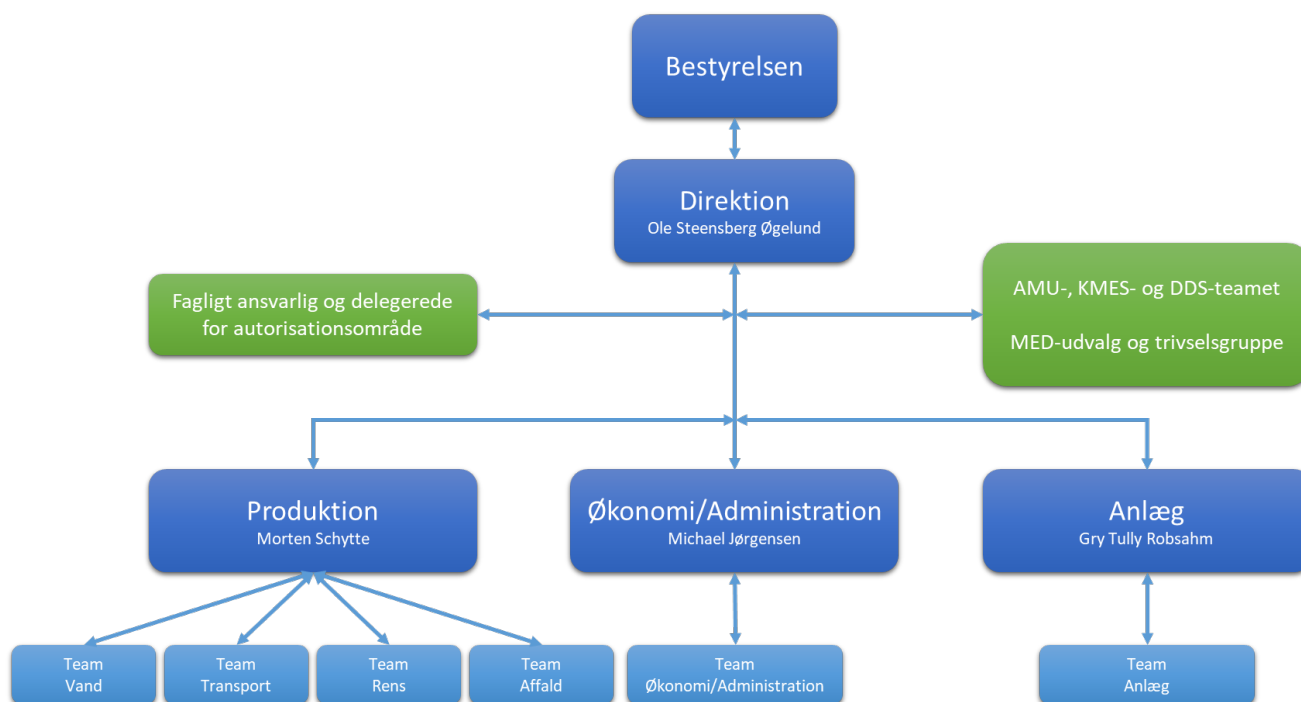
Læring og udvikling er en del af vores værdigrundlag, som også hænger sammen med de enkelte medarbejders trivsel i et videnssamfund.

Vi fokuserer på medarbejdernes faglige og personlige udvikling, at styrke medarbejdernes kompetencer og øge den enkelte medarbejders ansvar og råderum. Vi er gode til at samarbejde og definerer samarbejde via vores værdier.

Vi har særlig fokus på arbejdsmiljø, og har derfor et aktivt arbejdsmiljøudvalg og uddannede sikkerhedskoordinatorer, så vi er synlige i forhold til arbejdsmiljø på vores eksterne byggepladser. Bestyrelsen fører tilsyn med organisationens identifikation og styring af økonomiske, klima- og miljømæssige samt sociale resultater.

Organisationen

Organisation har følgende udvalg under ledelsen som er medvirkende til udarbejdelse af strategier og politikker til personalehåndtering og personaleudvikling:

- MED-udvalget
- Arbejdsmiljøudvalget
- Trivselsgruppen
- DDS-Team (team for dokumenteret drikkevandssikkerhed)
- KMES-Team (team for intern audit)

Medarbejderne kan via ovenstående udvalg komme med anbefalinger og vejledninger til ledelsen.

Aktionærerne har direkte indflydelse på selskabets aktiviteter gennem ejerstrategien samt på den årlige generalforsamling.

Se endvidere om dette på vandogaffald.dk – om os.

Interessentinvolvering

Vores vigtigste interessenter ses i nedenstående grafik.

Vores primære interessenter er kunderne, der aftager vores kerneydelser ved at få leveret drikkevand, transporteret og rensat spildevand, afhentet og håndteret deres affald samt sikre vejbelysning i forsyningsområdet. Herudover har vi vores medarbejdere og ejer (Svendborg Kommune), vores politikere og samarbejdspartnere (leverandører).

Vi søger at opnå så direkte kontakt til vores kunder som muligt, og afholder jævnligt workshops for inviterede lodsejere i nye projekter eller for offentligheden generelt, når vi har nye planer for fremtidig håndtering af et givent produkt. Vi møder også vores kunder via en række dialogskabende virkemidler som telefonkontakt, personlig kontakt, breve og omdelte tryksager, spørgeskemaer, hjemmeside, sociale medier og pressemeddelelser samt information via elektroniske services som eksempelvis sms- alarmer og avis- og radiokampagner. Vi deltager på messer og til andre arrangementer, hvor vi kan mødes ansigt til ansigt. Det direkte møde med kunden er altid af stor værdi og giver mulighed for udveksling af viden og synspunkter.

Vi er reguleret af myndighederne, påvirket af interesseorganisationerne, beskrevet i pressen og oplevet i det lokale samfund, hvilket gør alle vores interessenter vigtige. Vores største interessentpåvirkning i 2018 er gennem vores daglige virke.

Samarbejder

SamAqua A/S

SamAqua A/S er et fællesselskab, som varetager opgaver som løn, indkøb, udbud, IT og kommunikation. Vi er medejer af selskabet SamAqua A/S med en ejerandel på 23,5%. Ejerkredsen består samlet af 14 forsyningsselskaber med varierende ejerandele.

Projekter

De fynske affaldsselskaber og kommuner har gennem flere år erfaringsudvekslet og samarbejdet om strategi for affaldshåndtering og ressourcegenvinding samt drøftet mulige fordele ved en delvis fælles indsats. Som en udløber af arbejdet med Energiplan Fyn opstod et samarbejde mellem de fynske affaldsselskaber, de fynske kommuner og Syddansk Universitet om fremtidens mulige løsninger for håndtering af affald fra husholdninger (SYFRE). Læs mere under punktet ”Fokus på ressourcegenanvendelse”

LAR

Vi driver kloaknettet, som leder spildevand fra kunderne, og fra veje og pladser, ind til renseanlæggene. Men kloaknettet er ikke bygget til at aftage de store mængder regn, der ventes de kommende år. Her skal der flere og nye løsninger til, hvor LAR (Lokal Afledning af Regnvand) vil være en blandt flere løsninger. De private grundejere er vigtige medspillere, for klimaforandringer kan kun løses i fællesskab. Når vi arbejder med LAR-projekter, følger der ofte et ekstra ansvar med, fordi der tit er tale om mere end blot en teknisk løsning. LAR-projekterne kan nemlig være forbundet med merværdi som æstetik og rekreative områder, som vi løser sammen med de relevante grundejere og myndigheder.

Anlægsarbejdet i forbindelse med pilotprojektet LAR Kogtved blev færdig i 2017 og der blev afholdt evalueringsmøde i marts 2018 med grundejere. Tilbagemeldingerne fra grundejerne er at regntrugene langs vejene kan håndtere regnvandet og at de private LAR-anlæg virker. Regnvandet fra vejarealerne er nu frakoblet kloaksystemet og ledes til regntrug, hvor hverdagsregnen nedsives og skybrudsregnen ledes til Svendborg Sund. Notat vedr. afrapportering og evalueringen af udførelsesfasen er blevet forelagt Vand og affalds bestyrelse og Miljø- og Teknikudvalget. Evaluering af effekten og funktionen af det offentlige LAR-anlæg kræver, at anlægget har været i drift i en periode, og forventes derfor først afrapporteret medio 2019.

I forbindelse med kloakfornyelse på Tværvej i Stenstrup og Sanddalsvej er vejvandet koblet på den nye regnvandsledning og regnvandsstik er ført frem til ejendomsskellene. Området er dermed forberedt til en eventuel separatkloakering.

I 2018 har 14 ejendomme etableret private LAR-anlæg, og dermed frakoblet regnvandet fra kloaksystemet. Derudover har 3 ejendomme delvist frakoblet regnvandet fra kloaksystemet.

Undervisning

En ren natur og et godt miljø og er afgørende for et godt liv, og det er i vores alles interesse at passe på den jord, vi lever på.

VA er ejet af fællesskabet, og vi løser vores arbejdsopgaver i fællesskabets interesse. I overensstemmelse hermed synes vi, det er vigtigt at stille viden om vores arbejdsområder til rådighed for borgerne i Svendborg Kommune. Derfor tilbyder vi skoler, institutioner, foreninger og andre interesserede viden om rent drikkevand, rensning af spildevand og miljørigtig håndtering af affald. Vi tilbyder undervisning og rundvisninger på vores forskellige anlæg og uddeler gratis undervisningsmateriale, der knytter sig til de fokuspunkter, vi arbejder med hos VA.

Netop VA's tilbud om at komme ud og besøge vores forskellige anlæg og høre mere om vores arbejdsområder og udfordringer, er med til at skabe en endnu stærkere interesse og forståelse for vores fælles ansvar for at passe på vores Jord – vores fæled.

I 2018 modtog vi lidt over 1.700 besøgende på vores anlæg, og vi forestiller os og håber på, at antallet af besøgende blot vil stige i de kommende år i takt med, at vi bliver ved med at videreudvikle vores undervisningstilbud.

Øvrige netværkssamarbejder

EnergiPlan Fyn, Go2Green, MiljøForum Fyn, Water Technology Group, Dansk Affaldsforening, DAKOFA (*Interesseorganisation for affald*), DWIS (*Danish Water Innovation Society*) og DANVA (*Interesseorganisation for vand og spildevand*) samt deltagelse i relevante Erfagrupeer.

Certificeringer

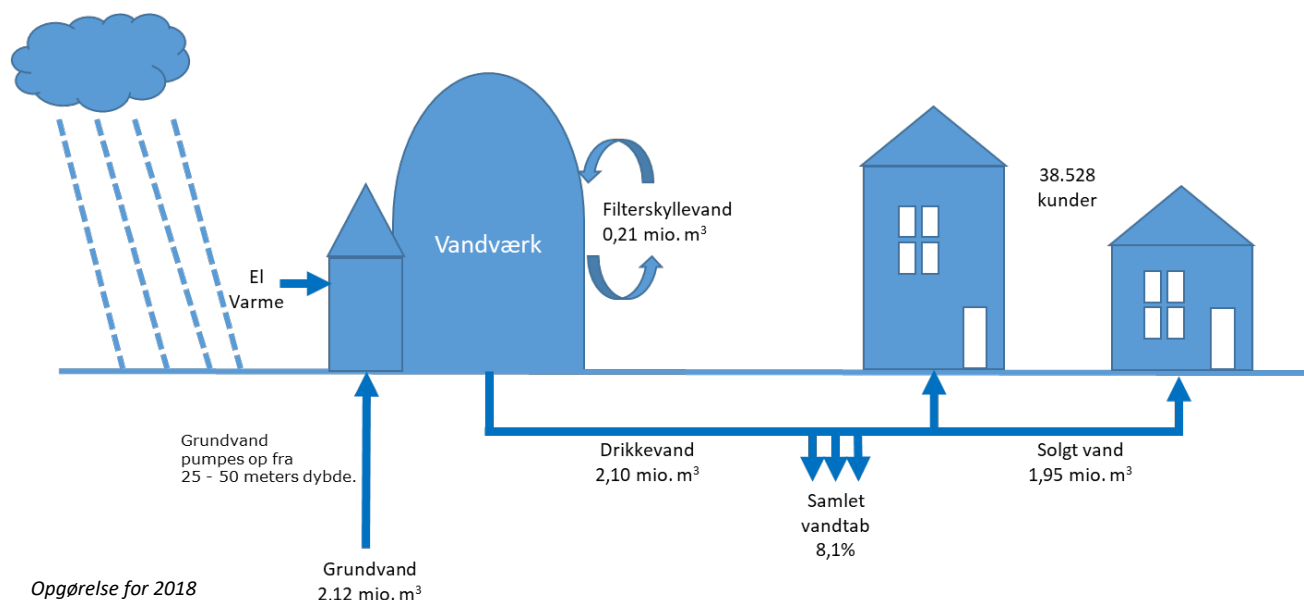
Vi er certificeret efter standarderne for kvalitetsstyring (ISO 9001), miljøledelse (ISO 14001), arbejdsmiljøledelse (DS/OHSAS 18001) og drikkevandssikkerhed (fødevaresikkerhed, ISO 22001). Det giver os et værktøj til løbende at måle, om vi gør dét vi har sat os for, samt hvor vi kan gøre det bedre. Vores ledelsessystem dækker hele koncernen så vi sikrer en ensartet ramme for, hvordan vi driver virksomheden, på tværs af koncernens selskaber i forhold til ledelse, styring, læring og forandring. Det vil sige, at alle vores datterselskaber også skal leve op til de relevante standarder.

Vores indsats blev i 2018 evalueret af både eksterne og interne auditorer.

Vi er tillige certificeret gennem Miljøforum Fyn for vores miljøindsats. Certificering gennem Miljøforum Fyn er en frivillig ordning.

Svendborg Vand

Drikkevand

Produktion

Vi råder over 6 vandværker, der tilsammen producerer ca. 2,10 mio. liter drikkevand om året. Det vil sige, at der hver dag oppumpes og behandles ca. 5.753 m³ grundvand, inden det sendes ud i ledningsnettet. Vores primære opgave er drift af 26 råvandsboringer, 6 vandværker, 2 højdebeholdere, 6 trykforøgerstationer samt 457 km. ledningsnet. Vi fører tilsyn med kildepladser og udfærdiger, i samarbejde med Svendborg kommune, indsatsplaner til grundvandsbeskyttelse samt udbygning og renovering af ovenstående aktiviteter.

Distribution

Svendborg Vandforsyning er grundlagt i 1867 og har således leveret rent vand til borgerne i 150 år. I dag leverer vi rent drikkevand til 38.528 kunder via 14.010 tilslutninger. De forsynes fra vandværker og højdebeholdere gennem 457 km vandledninger. Vandværker, beholdere og ledningsnet overvåges, så kvalitet og forsyningssikkerhed kan fastholdes på et højt niveau.

I 2018 blev 2,28 km. vandledninger renoveret eller nyanlagt.

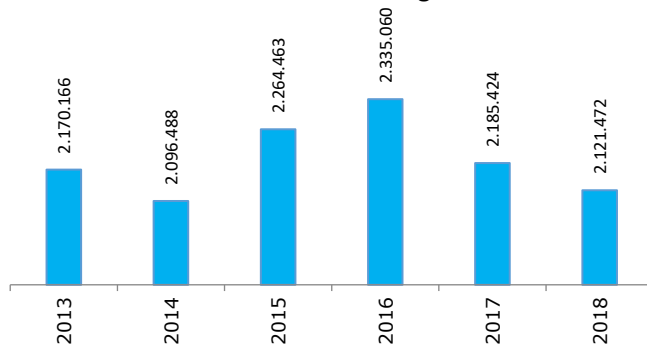
Elforbrug pr. m³ drikkevand
0,43 kWh

Vandforbrug pr. tilslutning
139 m³

CO₂ pr. tilslutning
24,03 kg. CO₂

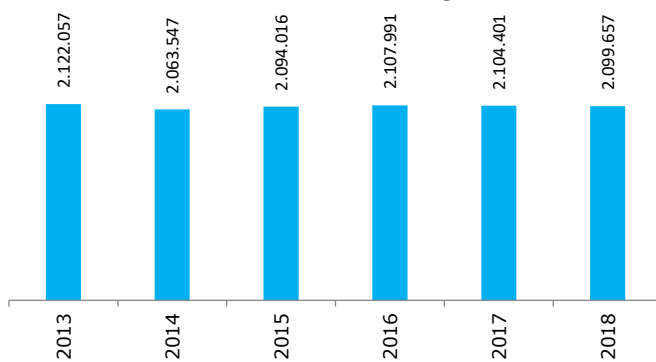
Vand i tal

Indvundet vandmængde i m³

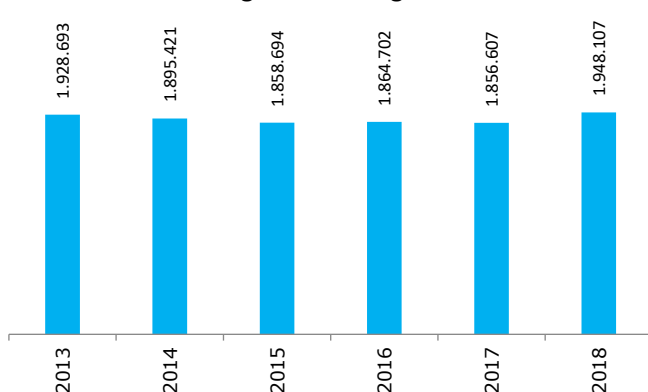
Indvunden vandmængde er den vandmængde, der oppumpes fra grundvandsreservoir. Vandet pumpes op via 27 råvandsboringer.

Produceret vandmængde i m³

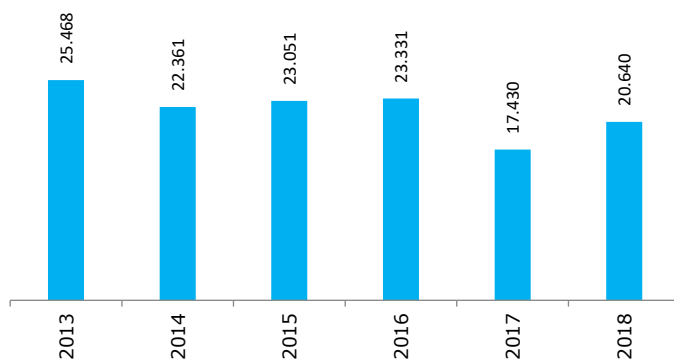
Produceret vandmængde er den vandmængde, der er indvunden fratrasket vandmængde anvendt til filterskyl.

Solgt vandmængde i m³

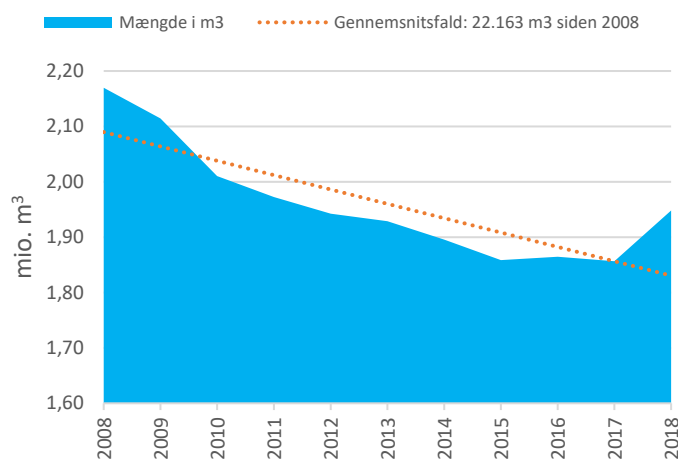
Solgt vandmængde er den vandmængde, der debiteres kunderne. Dvs. vandmængden kunderne betaler for.

Filterskyllevand i m³

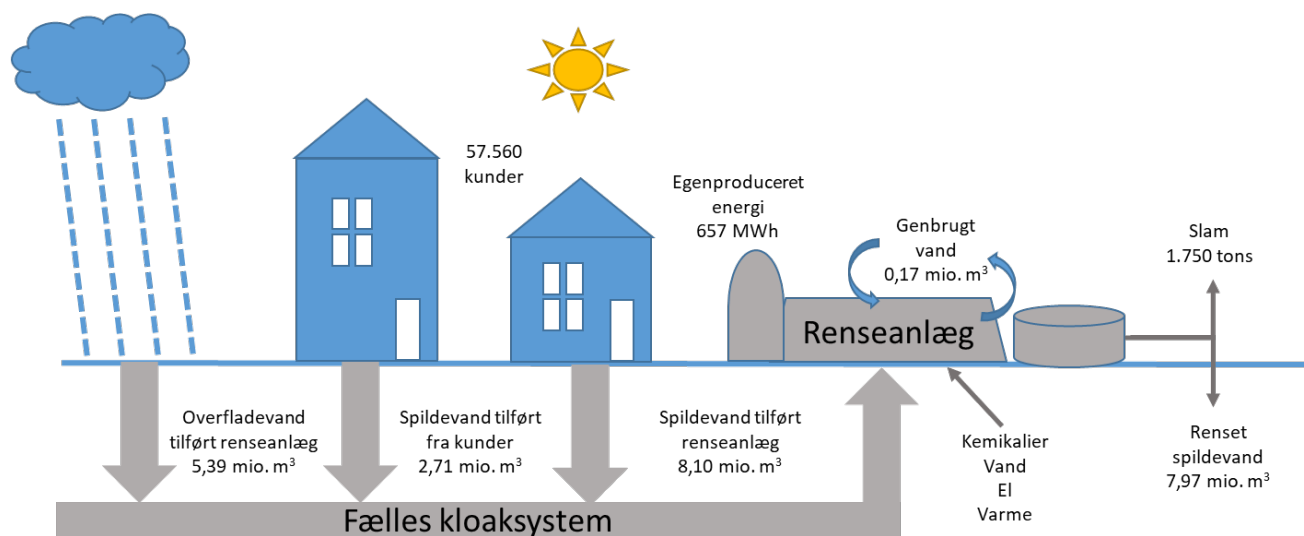
Filterskyllevand er den vandmængde, der anvendes til at regenerere filtre. Vandet iltes først for at fjerne svovlbrinte og metan. Vandet filtreres efterfølgende for at fjerne visse mineraler som f.eks. okker, jern, mangan ol.

Solgt vand i m³

Udviklingen i solgte vandmængder siden 2008. Fra 2017 til 2018 har der været et merforbrug på 91.500 m³, primært på grund af den meget varme og tørre sommer.

Svendborg Spildevand

Opgørelse for 2018

Spildevand

Rensning af spildevand

Vi råder over 6 renseanlæg, der tilsammen modtager ca. 8,10 mio. m³ spildevand om året fra 57.560 kunder via 20.930 tilslutninger. Det vil sige, at der hver dag modtages og behandles ca. 22.200 m³ spildevand. Den modtaget mængde spildevand er fordelt med ca. 33% spildevand fra kunder og ca. 67% overfladevand. Vores primære opgave er drift af 6 renseanlæg samt kontrol af modtaget spildevand og udledt vand efter renseproces.

Transport af spildevand

Der transporteres ca. 8,10 mio. m³ spildevand om året via 1.023 km. spildevandsledninger. Spildevandet transporteres gennem spildevandssystemet via 163 pumpestationer og 289 minipumpestationer til renseanlæg. Regnvand opsamles i 90 bassiner så længe der er kapacitet. Hvis der ikke længere er kapacitet i regn- og spildevandsbassiner, ledes regnvandet via 104 overløbsbygværker til Svendborgsund.

I 2018 blev 1,2 km. hovedledninger renoveret og 2,9 km. nyanlagt.

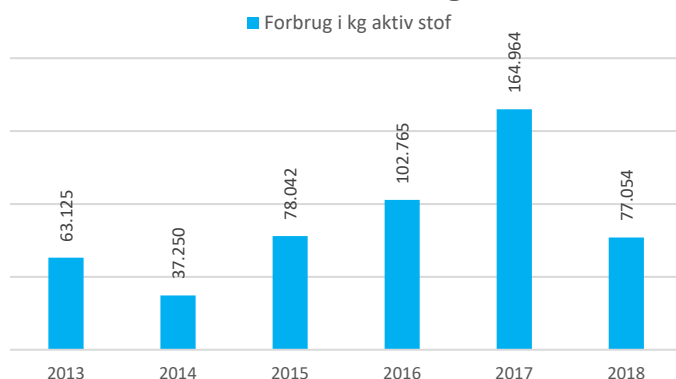
Elforbrug pr. m³ spildevand
0,60 kWh

Spildevand pr. tilslutninger
129 m³

CO₂ pr. tilslutning
64,7 kg. CO₂

Spildevand i tal

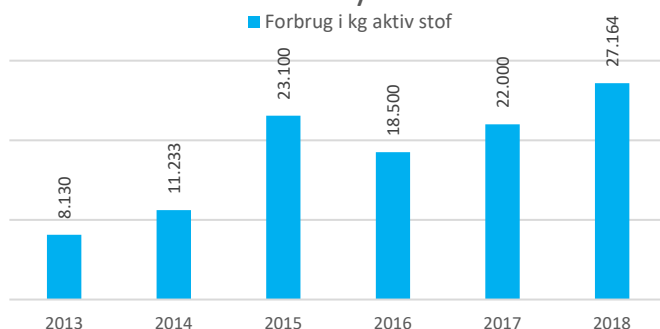
Råvarer: Fældningsmidler ialt

På renseanlæg anvendes fældningsmidlerne aluminiumklorid, jernsulfat og jernklorid til at fælde fosfor. Dvs. at fældningsmidlerne hjælper til med at separerer slam og fosfor.

Def. Kg. aktivt stof er andel af kemisk stof i opblanding

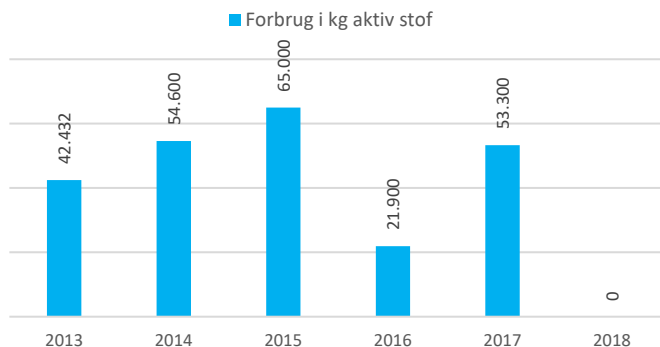
Råvarer: Polymer 50%

På renseanlæg anvendes polymer til at separerer slam og vand (afvanding). I processen binder polymer slam, så slam bedre bundfælder og nemmere kan udtages fra anlæg med en reduceret andel af vand.

Def. Kg. aktivt stof er andel af kemisk stof i opblanding

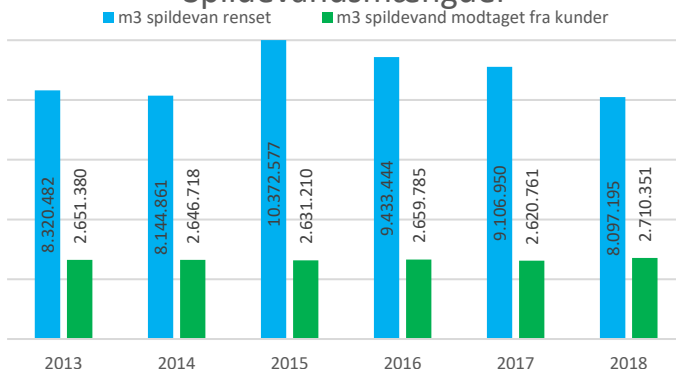
Råvarer: Lud

På renseanlæg anvendes lud til regulering af pH-værdi for at reducere lugtgener.

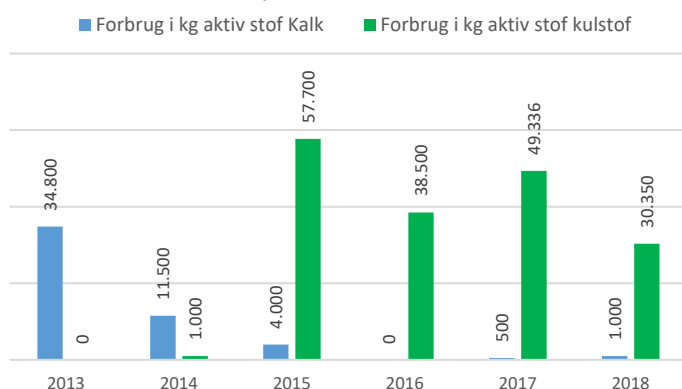
Def. Kg. aktivt stof er andel af kemisk stof i opblanding

Spildevandsmængder

På renseanlæggene modtages en blanding af overfladevand samt spildevand fra kunderne. Andelen af spildevand fra kunderne udgør ca. 33% af den samlede spildevandsmængde modtaget på renseanlæggene.

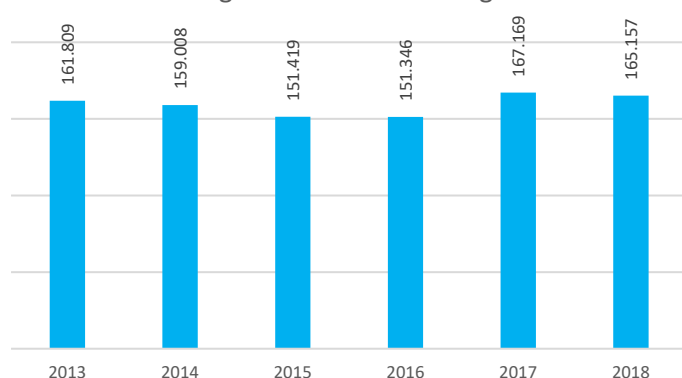
Procesoptimerende kemikalier

På renseanlæg anvendes midlerne kalk og kulstof (eddikesyre) til optimering af renseprocessen. Kulstof tilsættes den biologiske proces for at begrænse udledt stofmængde, primært af Nitrat.

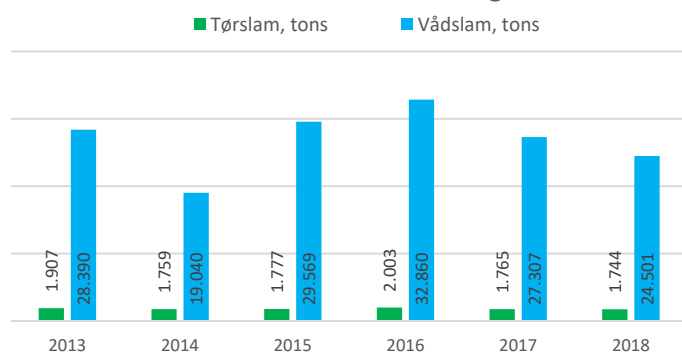
Def. Kg. aktivt stof er andel af kemisk stof i opblanding

Genbrugt vand fra renseanlæg i m³

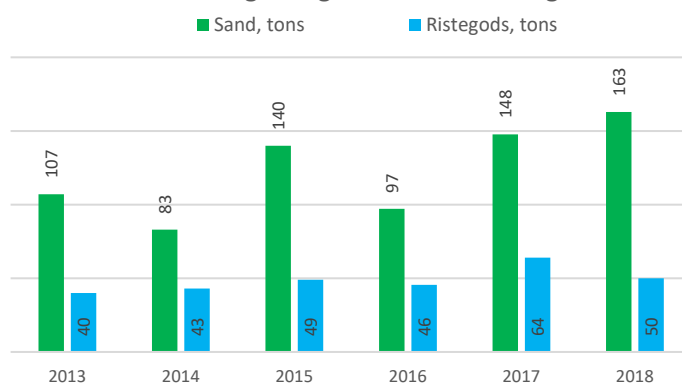
På renseanlæg genanvendes vandet i processerne. Dette gøres for at spare på forbruget af rent vand.

Slam fra renseanlæg

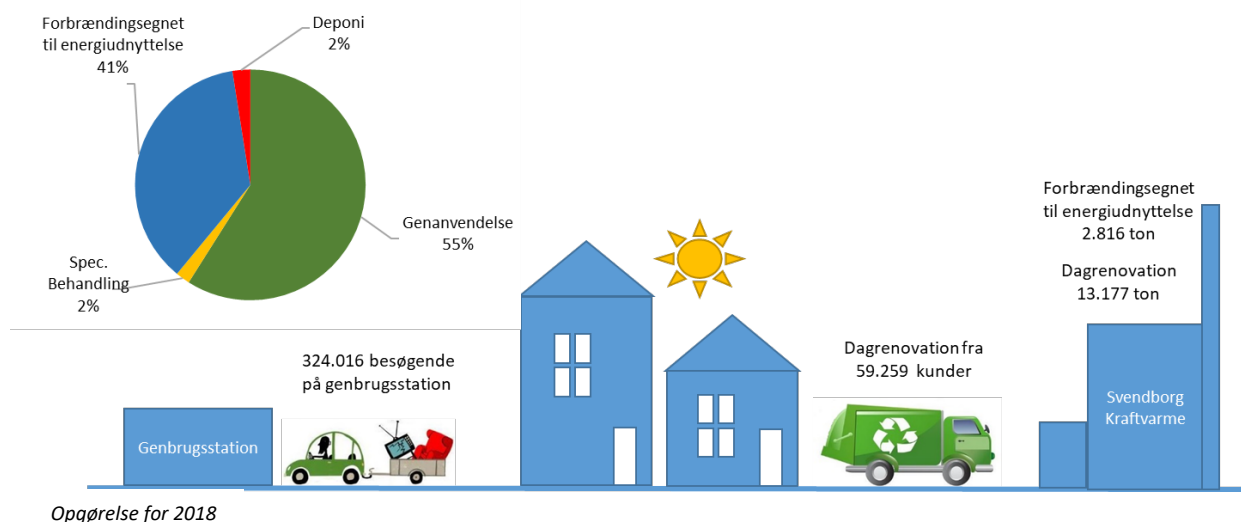
På renseanlæg frembringes biproduktet slam. Renseprocessen samler affaldsstofferne som slam.

Sand og ristegods fra renseanlæg

Når det urensede spildevand kommer til renseanlæg, fjernes det synlige affald som fx kviste, papir og plast på ristene. Sand og grus fjernes i sandfanget.

Svendborg Affald

Dagrenovation

Vi indsamler dagrenovation hos 29.192 husstande, som genererede 13.177 tons dagrenovation. Vores indsamling af dagrenovation dækker hele Svendborg kommune svarende til et areal på ca. 417.000 m².

Genbrugsstation

Vi råder over 2 genbrugsstationer, en i Svendborg og en i Hesselager. Der er tillige 3 mindre genbrugsstationer på henholdsvis Drejød, Skarød og Hjortød. Den samlede mængde affald, der blev afleveret på genbrugsstationerne, var 31.125 tons. De 2.816 tons blev sendt til energiudnyttelse på Svendborg Kraftvarme. Genbrugsstationerne i Svendborg og Hesselager blev besøgt 324.016 gange i løbet af året.

Øvrige ordninger

Vi indsamler affald via storskralsordningen 12 gange årligt. Storskralsordningen indsamlede 727 tons affald fra private husholdninger. Der er opstillet 142 miljøstationer i Svendborg kommune, primært til papir og glas/flasker, hvorfra der blev indsamlet 1.249 ton affald.

Den generelle genanvendelsesprocent for alle ordninger, var i 2018 på 55%.

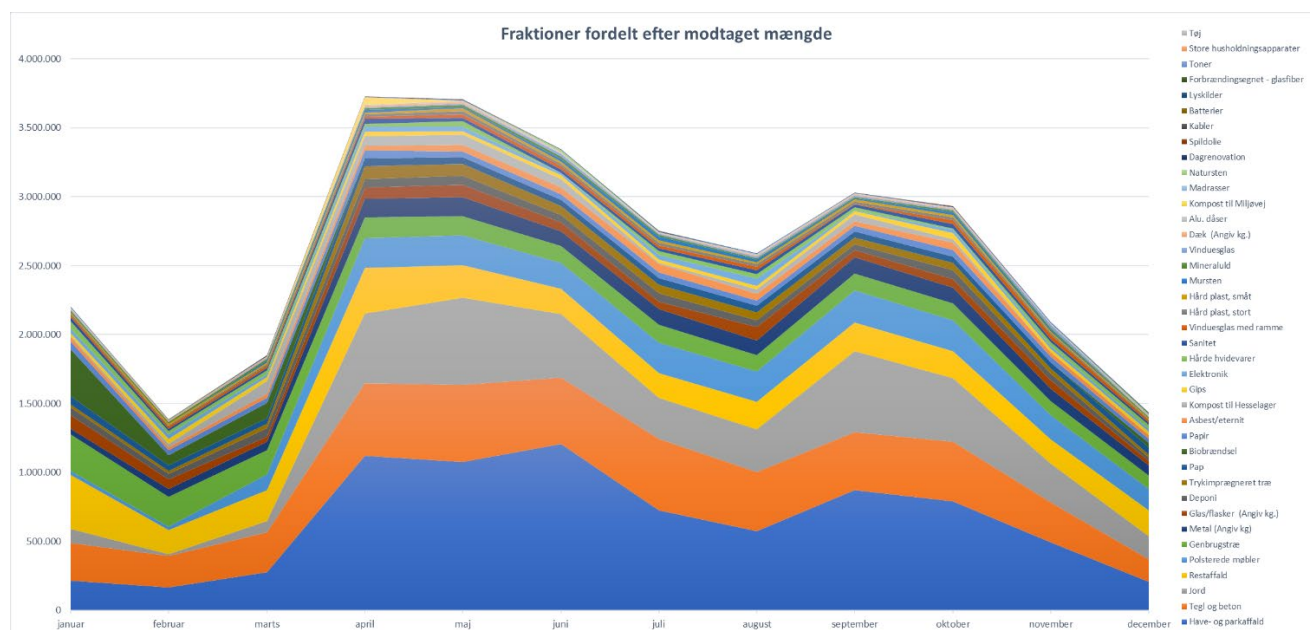
Total antal tons affald
46.392 tons

Affald pr. husstand
1.590 kg.

Genanvendelsesprocent
55%

Affald i tal

Fordelt over året var udviklingen i affaldsmængder, på genbrugsstationerne, som nedenstående graf. Generelt modtager vi de største mængder i foråret og sommer, hvilket primært skyldes store mængder affald fra bygge- og anlægsbranchen samt affald fra grønt vedligehold.

I 2018 var de 5 største fraktioner, baseret på mængder:

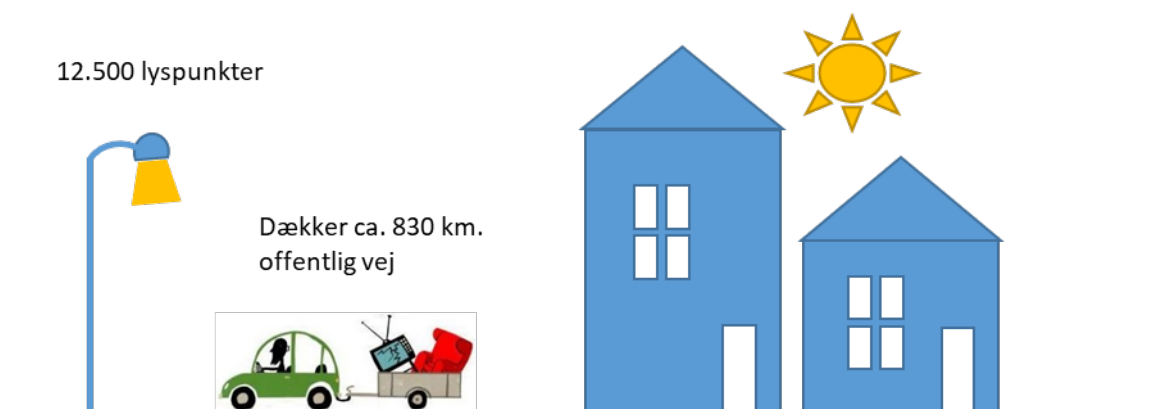
Fraktion	%-andel
Have- og parkaffald	24,9%
Tegl og beton	14,8%
Jord	12,6%
Restaffald	8,7%
Polstrede møbler	6,5%

Samlet repræsenterer de 5 største fraktioner 67,43% af den mængde affald, der er modtaget på genbrugsstationerne.

Den samlede mængde affald blev sendt til modtageanlæg med henblik på slutbehandling. Den overordnede fordeling mellem de enkelte behandlingsformer ses herunder.

Behandling	Tons	Andel i %
Genanvendelse	25.145	55%
Forbrændingseget og dagrenovation til energiudnyttelse	18.766	40%
Deponi	1.234	3%
Specialbehandling	793	2%

Svendborg Vejbelysning

Opgørelse for 2018

Vejbelysningen i Svendborg Kommune omfatter ca. 12.500 lyspunkter. Den er fordelt på ca. 830 km offentlig vej, hvor der belyses indenfor bymæssig bebyggelse samt på cykel- og gangstier.

Vejbelysning skal forbedre trafiksikkerheden, den skal give tryghedsfølelse og komfort for trafikanterne. Den skal samtidig følge og overholde regler og lovgivning for vejbelysning på offentlige veje.

I 2013 blev der politisk godkendt en belyningsplan for vejbelysningen. Planen er gældende i 10 år.

Belysningsplanen omhandler bl.a. målsætninger, kriterier for belysning i land og i by, valg af belysningstyper (LED-belysning), grundlag og planer for renovering og energioptimering af belysning samt drift og vedligeholdelse.

I henhold til vedtagne belyningsplan, gældende for perioden 2013 til 2023, er der opstillet følgende målsætninger:

- Renovere og energioptimere alle energikrævende armaturer, i alt ca. 49% inden 2020. Lyspunkterne udskiftes til ny LED-belysning
- Kabellægning af ca. 20 km luftledninger inden 2021
- Udskiftning af de resterende træ-, gitter og ældre rørmaster inden 2023
- Opnå en energibesparelse på ca. 1 mio. kr. indenfor 8 – 10 år, samt udlede mindre CO₂

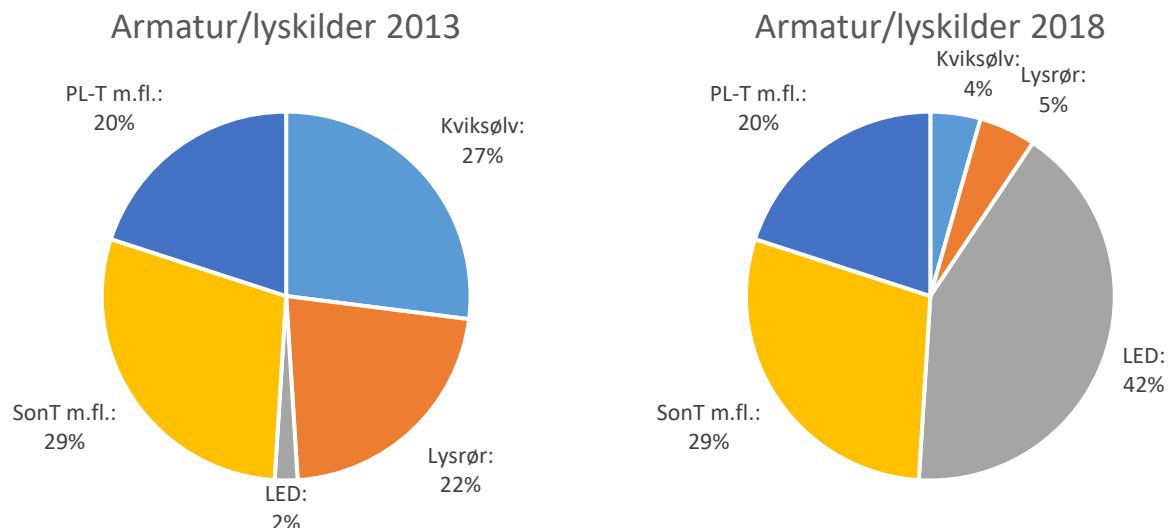
Totalt elforbrug
1.652.178 kWh

Antal lyspunkter
12.500 stk.

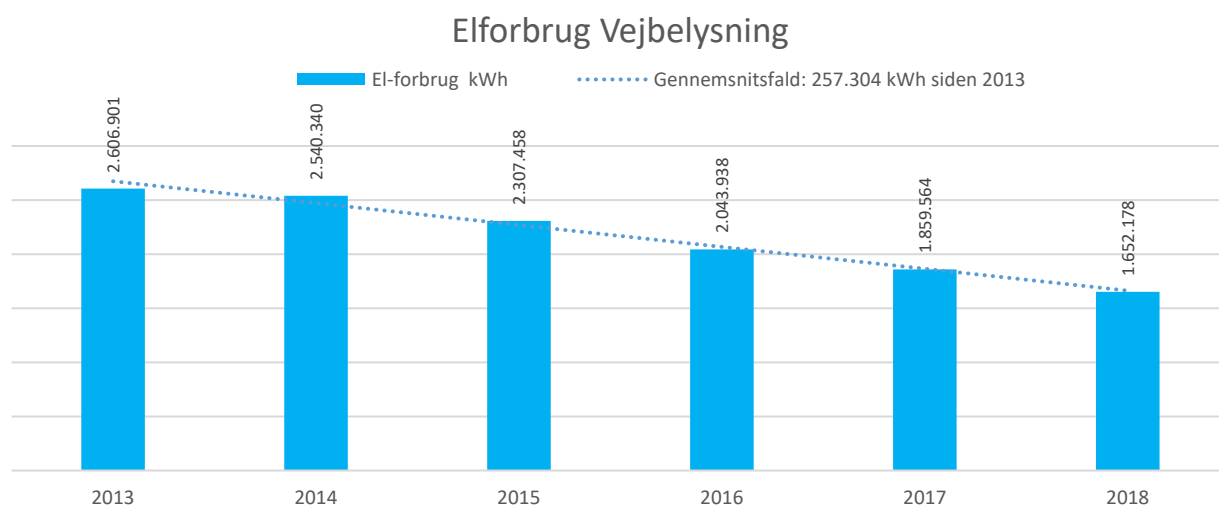
kWh pr. lyspunkt
132,17 kWh

Vejbelysning i tal

Lyskilder

I 2013 var andelen af LED-lyskilder ca. 2%. I 2018 var der skiftet lyskilder så andelen af LED-lyskilder var ca. 42%. Den løbende udskiftning af lyskilder har resulteret i en væsentlig besparelse i elforbruget svarende til en gennemsnitlig årlig besparelse på 257.304 kWh siden 2013.

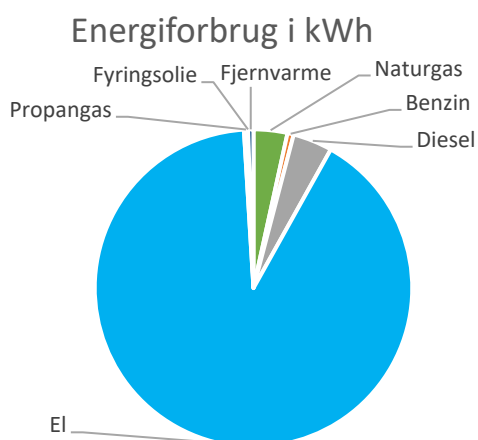
Kabellægning

I udgangspunktet for belysningsplanen var der 2013 ca. 20 km. luftledninger. Målsætningen er at disse 20 km. luftkabler skal kabellægges inden 2021. I 2018 var der kabellagt ca. 14 km. og dermed udestår ca. 6 km.

Master

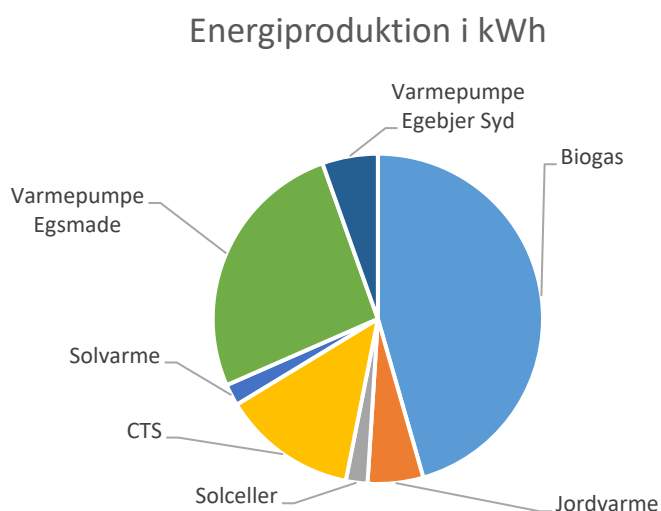
I belysningsplanen er der målsat at der, inden 2023, skal være udskiftet de resterende træ-, gitter og ældre rørmaster. I 2018 resterer ca. 300 træ- og gittermaster til udskiftning til nye rørmaster. Ældre rørmaster udskiftes løbende afhængig af stand og ælde.

Klima

Det samlede energiforbrug i 2018 var på 6.938.120 kWh uden vejbelysning og 8.590.298 kWh med vejbelysning. El er den største energikilde som vægter med ca. 86% af det samlede energiforbrug uden Svendborg Vejbelysning og 89% med Svendborg Vejbelysning.

Investeringer i grønne energiproduktioner såsom biogas, jordvarme, solvarme, solcelleproduktion, varmegenindvinding fra ventilation samt varmepumpe-løsninger. Disse energiformer bidrager til reduktion af CO₂-udledning, eftersom denne energi enten kommer fra CO₂ neutral energi (sol, vind, jordvarme ol.) eller fra planteomsætning (biogas), som har bundet CO₂ allerede én gang. Derfor anses disse energiformer generelt som CO₂-neutrale. Disse energiformer har bidraget til at vi har reduceret den samlede CO₂ udledning.

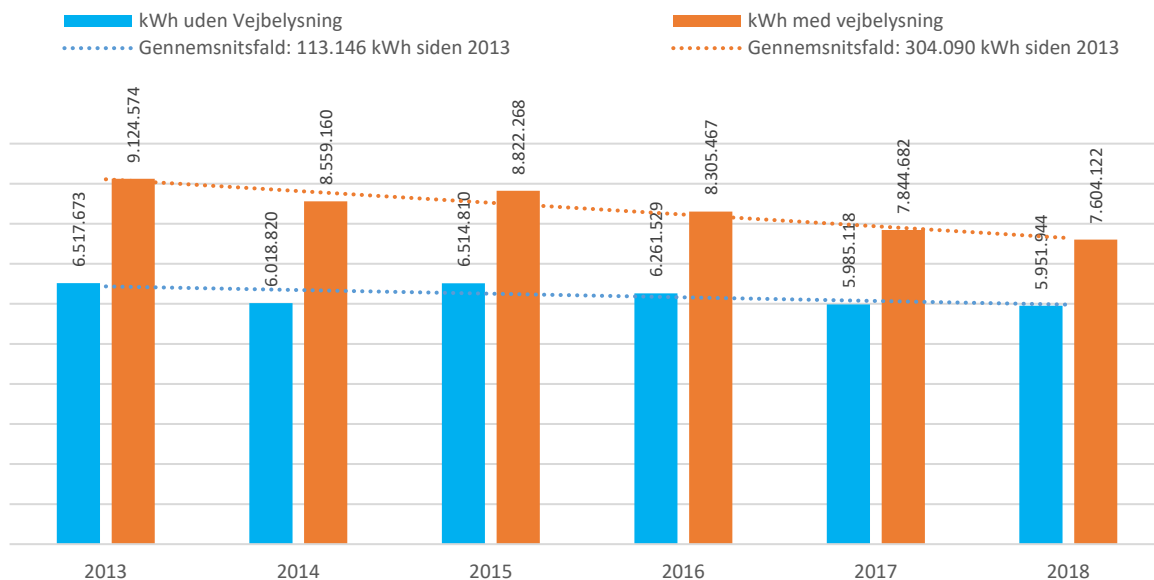

Vi har en egenproduktion af energi svarende til 930.328 kWh. I 2018 repræsenterede den egenproducerede energi henholdsvis ca. 10% og 9% af vores samlede energiforbrug, med og uden Svendborg Vejbelysning.

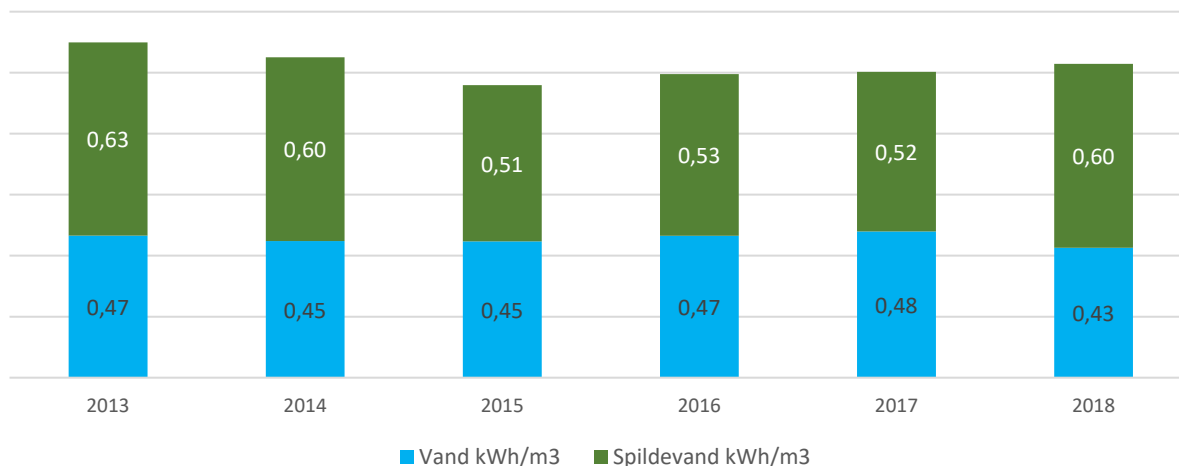
Elforbruget er generelt faldende over den 5-årige periode, der afrapporteres for. Tendensen viser et gennemsnitsfald på 113.146 kWh pr. år for vores traditionelle selskaber. D. 25. maj overtog vi selskabet Svendborg Vejbelysning A/S, der medførte at vores samlede elforbrug steg væsentligt. I Svendborg Vejbelysning A/S er der i de seneste 5 år blevet arbejdet på at nedbringe elforbruget, som har resulteret i et gennemsnitligt årligt fald i elforbruget på 257.304 kWh. Det samlede gennemsnitlige fald i elforbruget for alle selskaber er på 304.090 kWh pr. år.

Vores energisparetiltag sker blandt andet ved optimering af vandtryk i vandledningsnettet, en løbende energioptimering af pumpedriften, ved udskiftning til mere effektive teknologier, udskiftning af lyskilder til LED, implementering af grønne energiformer samt vores generelle fokus på styringsoptimering i alle processer.

El forbrug i kWh

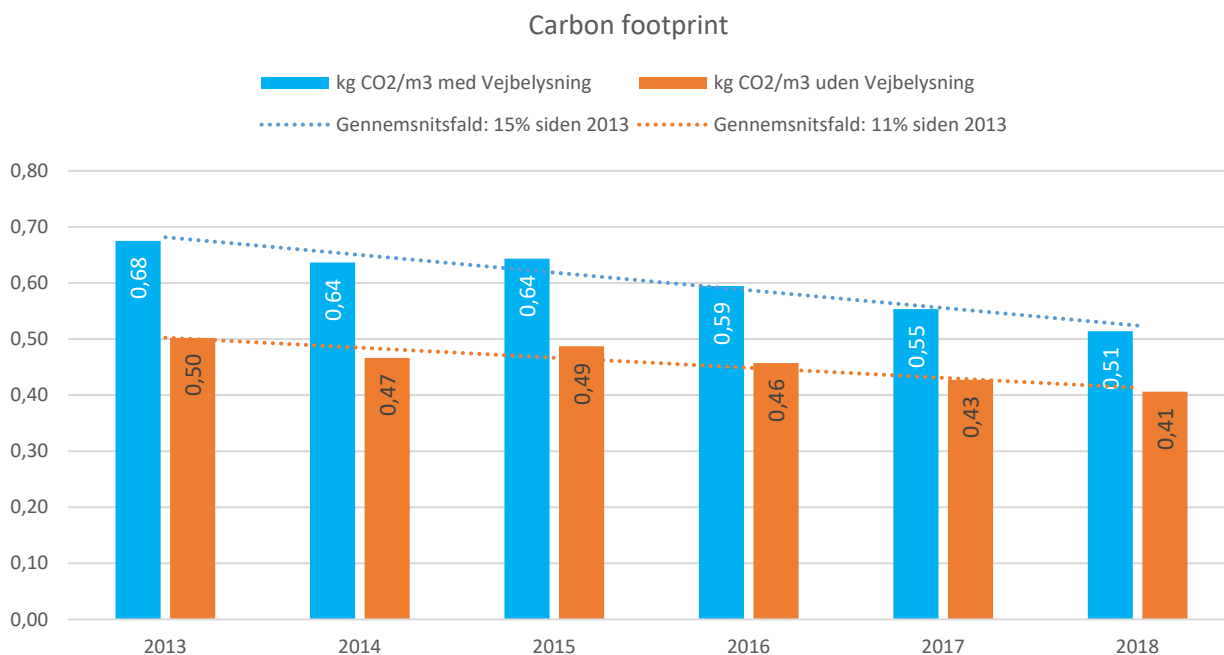

El-forbrug som nøgletal pr. område

I forhold til referenceåret 2013 ligger det samlede kWh/m³ på et forholdsvis stabilt i niveau for Svendborg Vand A/S og Svendborg Spildevand A/S. Alle nøgletal er beregnet for produceret mængde, hvilket gør ét års nøgletal sammenlignelig med andre års nøgletal. I 2018 ses en reduktion i vores CO₂ påvirkning (Carbon footprint) der primært skyldes energibesparelser og en stigende forbruget af egenproduceret grøn energi.

Carbon-Footprint

Carbon Footprint er en betegnelse for den mængde af udledt CO₂ udregnet som mængden af CO₂ pr. enhed (i dette tilfælde m³ vand og spildevand).

Herover ses vores samlede CO₂-udledning illustreret som Carbon footprint, set som samlet "vareydelse". Heri indgår naturgas, benzin, diesel, el, propangas og fyringsolie samt egenproduceret energi. På trods af løbende udvidelser af anlæg og større klimamæssige udfordringer har Carbon footprintet været faldende over årene. Carbon footprintet er faldet 15% siden 2013. Da vi overtog selskabet Svendborg Vejbelysning A/S i 2018 blev Carbon footprintet også påvirket via Svendborg Vejbelysnings elforbrug, men da der har været stor fokus på udskiftning af energikrævende lyskilder, har der været en væsentlig besparelse i elforbruget til vejbelysning siden 2013 og dermed også CO₂-udledning. Hvis Carbon footprintet kun opgøres for vores traditionelle selskaber ville den være 0,41 i 2018, hvilket vil svare til et gennemsnitligt årligt fald på 11% siden 2013. I 2015/2016 gennemførte Svendborg Vejbelysning en større udskiftning af lyskilder, som resulterede i en væsentlig besparelse i elforbruget.

Vi arbejder løbende med initiativer, der skal begrænse de miljømæssige påvirkninger af produkter og tjenesteydelser samt omfanget af begrænsningerne gennem f.eks. LAR-løsninger, regnbæde i private haver, overskudsvarme fra spildevand, grøn energi, udskiftning af komponenter til nye med lavere energiforbrug mm.

Fokus på energieffektivitet og vedvarende energi

Vores initiativer til reduktion af det relative energiforbrug har resulteret i en reduktion af det samlede CO₂ udslip med 15% henover perioden fra 2013 til 2018, hvis vi ser bort fra Svendborg Vejbelysning A/S. Hvis Svendborg Vejbelysning A/S medregnes vil der være et øget udslip af CO₂ via et højere elforbrug, som svarende til en reduktion på 8%, henover perioden fra 2013 til 2018. Det er derfor vigtigt for os at fastholde vores vision om fortsat at substituere energiforbruget med vedvarende energikilder, eftersom det reducerer vores klimamæssige påvirkninger samlet set. Vi kan spare os til en vis reduktion, men et skift fra fossile brændsler til ”grøn” energi giver en større CO₂-effekt. Vores initiativer til reduktion af drivhusgasudledninger baseres på besparelser i energiforbruget gennem effektivisering samt en fremadrettet øget satsning på vedvarende energi. Derfor har vi etableret anlæg til produktion af grøn energi samt anlæg, der genanvender energi.

- På vores hovedkontor, Ryttermarken 21, blev der i 2011-2012 etableret anlæg for jordvarme, solvarme, solceller og varmegenvinding over ventilationsanlæg.
- På genbrugsstationen, Miljøvej 10 blev der i 2011 etableret et solcelleanlæg samt et varmepumpeanlæg.
- På renseanlægget Egsmade er der etableret varmepumpe samt et biogasanlæg og varmepumpe placeret på Egebjerg Syd renseanlæg. Vi har i 2013 oprettet et selskab for vedvarende energi (VE A/S) hvorigennem fremtidige tiltag indenfor vedvarende energi placeres.
- På Sørupværket, Ryttermarken 21, blev der i 2018 etableret solcelleanlæg samt varmepumpeanlæg.
- Generelt udskifter vi pumper, frekvensomformere og proceskomponenter til mere energieffektive komponenter samt har vi fokus på energieffektivisering af vores processer gennem øget online styring som eksempelvis vores renseprocesser.

Fokus på eget affald

Vi havde i 2018 en egenproduktion af affald på 19,3 tons. Affaldet kom fra Svendborg Vand A/S og Svendborg Spildevand A/S primært i form af f.eks. kasserede rør samt rørafskæringer. Metal fra Svendborg Vand A/S og Svendborg Spildevand A/S var primært i form af støbejernsrør og dæksler. Det øvrige affald var i form af jord fra projekter samt en mindre del var almindeligt forekommende brændbart affald. Af det affald vi generede i 2018 gik 99% til genanvendelse.

Fokus på miljøbeskyttelse

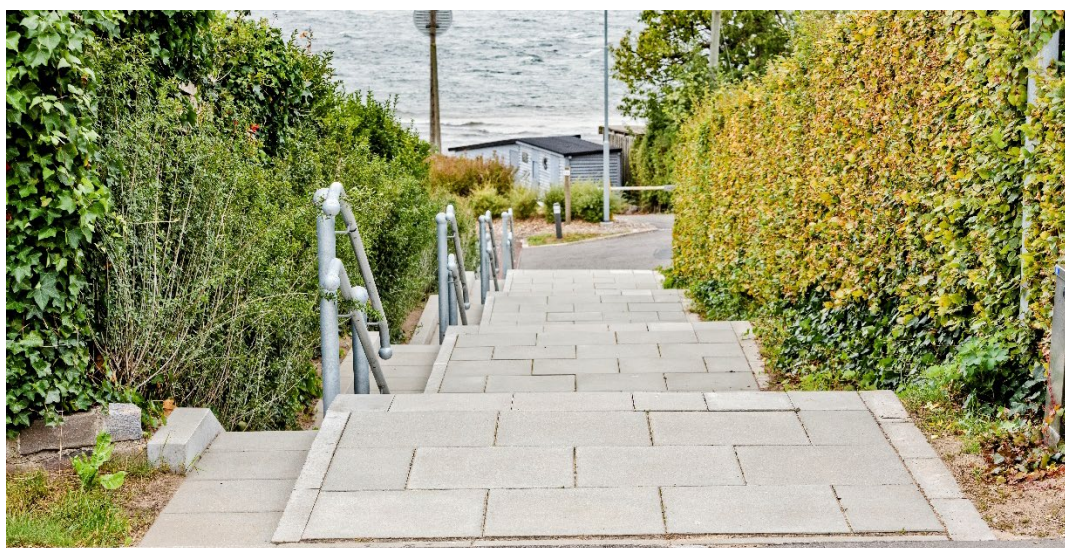
Vi har stor fokus på beliggenhed og størrelsen af ejet eller lejet jord forvaltet i eller som grænser op til beskyttede områder og områder med stor biodiversitet. Vores hovedkontor er placeret inden for en skovbyggelinie, som er respekteret og har udformet bebyggelsen af denne grund. Vores renseanlæg ligger nær hav og åer i forhold til udledning af rensed spildevand og til disse findes typisk strandbyggelinier og å-beskyttelseslinier. Væsentlige påvirkninger fra aktiviteter, produkter og tjenesteydelser på biodiversitet i beskyttede områder og områder med stor biodiversitet.

De væsentligste påvirkninger for biodiversitet, i disse beskyttede områder, sker via regnvandsbetingede udløb til vandmiljøer fra bassiner og overløb samt fra vores renseanlægs udledninger af rensset spildevand. De regnvandsbetingede udløb, består af opspædet regn- og spildevand fra fælleskloakerede områder.

Fokus på klimatilpasning

”Masterplan for regn- og spildevand” er en overordnet retningsgivende plan, der understøtter Svendborg Kommunes overordnede klimatilpasningsplan. ”Masterplan for regn- og spildevand” omhandler både klimatilpasning samt optimering af rensningen af spildevand med lavest mulige driftsomkostninger, optimale rensegrader og størst mulig energiudnyttelse gennem en tilpasning af antallet af renseanlæg. Som udgangspunkt udarbejdes handleplaner med en tidshorisont på 20-30 år, hvor næste års indsatser løbende prioriteres og revideres i forhold til udviklingsplaner mv.

Masterplan for regn- og spildevand er udarbejdet i samarbejde med repræsentanter fra relevante afdelinger i Svendborg kommune. Der er etableret en projektgruppe, som arbejder på implementering af masterplanen. Desuden indarbejdes principper fra masterplanen i den kommende spildevandsplan.

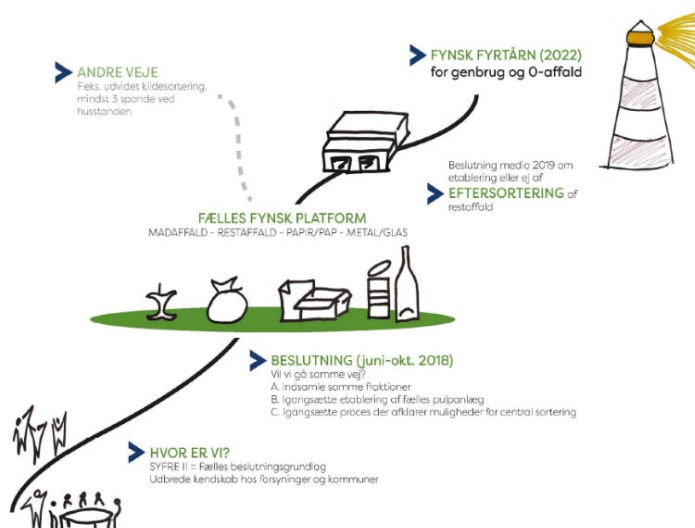
Fokus på ressourcegenanvendelse

Som en udløber af arbejdet med Energiplan Fyn under Byregion Fyn er der opstået et samarbejde mellem de fynske affaldsselskaber, de fynske kommuner og Syddansk Universitet om fremtidens mulige løsninger for håndtering af affald fra husholdninger.

Samarbejdet har sit afsæt i regeringens fastsatte mål om, at genanvendelsen af husholdningsaffald skal øges til 50 %. Målet skal, i henhold til den nationale ressourcestrategi, være nået i år 2022. Derfor har det fynske samarbejde gennem to projekter afdækket nogle af mulighederne for, hvordan man effektivt og med fleksible løsninger på Fyn kan leve op til fremtidens krav om genanvendelse. De to projekter har udmøntet sig i 2 rapporter. Den første rapport ”Synergi i fynske ressourcestrategier” (SYFRE) har tilvejebragt basale data om nuværende affaldsordninger på Fyn og mulige fremtidige systemer. Den anden rapport (SYFRE II) omhandler mulige scenarier for forskellige løsninger af affaldshåndteringen på Fyn.

Arbejdet med SYFRE II blev afsluttet ultimo 2017. Rapporten er en analyse af fire mulige, fremtidige scenarier, der holdes op imod den måde affaldet indsamles og håndteres på i dag. Rapporten indeholder også en analyse af økonomien i forhold til at gå fra de nuværende affaldsordninger til hvert af de fremtidige scenarier. Præsentation af SYFRE II's resultater er sket i perioden januar til maj 2018 i kredsen af kommuner og affaldsselskaber.

De næste skridt er at skabe en fælles platform for det videre samarbejde, som skal danne grundlag for det videre forløb omkring etablering og implementering af løsninger, der tilgodeser kommunale hensyn samt opfyldelse af målsætningen om mindst 50% genanvendelse af husholdningsaffaldet. Styregruppen har i løbet af 2018 været på "roadshow" for at præsentere resultaterne fra arbejdet i SYFRE hvor der var fokus på dialog med beslutningstagere i de enkelte kommuner med henblik på at søge afklaring omkring en fælles fynsk løsning.

Indsamlet organisk husholdningsaffald skal behandles i et pulpanlæg, inden det kan afsættes til biogasanlæg. Der er sideløbende med SYFRE-projektet sket en udredning i en fælles fynsk arbejdsgruppe af mulighederne for etablering af et fælles fynsk pulpanlæg der pt. er under politisk behandling. Der vil tillige skulle ske en afklaring om mulig etablering af et fælles fynsk eftersorteringsanlæg.

Fokus på grundvandsbeskyttelse

Vores kildepladser er forudsætningen for, at vi kan levere vand til kunderne, og derfor holder vi øje med, om der er risiko for forurening i de områder, de ligger i. Beskyttelse af grundvand er en væsentlig aktivitet for at sikre de kommende generationers adgang til rent og uforurenat grundvand. Vi ser drikkevandet som en fødevare, der skal leve op til kvalitetsmål og hygiejneregler gennem kvalitetsstyring. Kvalitetsstyring er en del af vores ledelsessystem og omfatter bl.a. Dokumenteret Drikkevandssikkerhed (DDS). Med DDS kan vi dokumentere, at vi har styr på drikkevandssikkerheden i alle aktiviteter fra kilde til kunde. I 2016 vedtog bestyrelsen politik for strategi til grundvandsbeskyttelse. Strategien skal udarbejdes med udgangspunkt i indsatsplanerne og vandforsyningsplanen. Strategien skal danne grundlag for evt. supplerende indsatser som dyrkningsrestriktioner, skovrejsning mv.

Nye fund af pesticider i grundvandet på vores kildepladser i 2018, har understreget behovet for en indsats med henblik på at fastholde produktion af drikkevand baseret på rent grundvand. For at give grundvandsområdet øget opmærksomhed, er der fra efteråret 2018 blevet ansat en grundvandsspecialist i en delt stilling med VandCenter Syd. Vi står derfor bedre rustet til at takle udfordringerne på grundvandsområdet i de kommende år og forudsætningerne for at kunne få sat skub i grundvandsbeskyttelsen forbedret væsentligt.

Fokus på slambehandling og -disponering

Vi vil sikre en fremtidig, økonomisk, ressource-, energi- og miljømæssig optimal behandling og disponering af slam. Ny Ressourceplan stiller lovmæssige krav om 80% genanvendelse af fosfor.

Spildevandet indeholder værdifulde næringsstoffer og har potentiale for energiudnyttelse og bioforgasning af slam vil evt. indtænkes med øvrige aktiviteter. Vi vil undersøge hvilke muligheder, der er for at øge energiproduktionen i de eksisterende renseanlæg, tillige med hvilke muligheder der er for at reducere energiforbruget ved udskiftning af maskiner, komponenter samt ændring af processer.

Restproduktet slam fra renseanlæg indeholder en række næringsstoffer som i dag tilgår landbrugsjord. Der er imidlertid en række faktorer, der skal undersøges nærmere for at kunne vurdere fremtidig optimal udnyttelse af næringsstofferne i slam, uden at dette udgør en potentielle risiko for natur og grundvand. Udbringning på landbrugsjord er den danske miljøstyrelses højeste prioritet, men i Tyskland er forbud mod slam på landbrugsjord på vej og skal derfor inddrages i fremtidige overvejelser.

Målopfyldelse

Vores vigtigste økonomiske bidrag til samfundet sker gennem tilvejebringelse af løsninger til at sikre en høj kvalitet, pålidelighed og sikkerhed i forsyningen af vand, spildevand, affald og vejbelysning som service i Svendborg Kommune.

Vores investeringer i infrastruktur er med til at øge sikkerheden, stabiliteten og sundheden i vores samfund. Nøgletal for vores direkte genererede og fordelte økonomiske værdier til omsætning, driftsomkostninger, aflønning af medarbejdere, investeringer i samfundet samt over/underdækning.

Over en 5-årig periode kan vores overordnede økonomiske beskrives ved nedenstående hoved- og nøgletal:

Målepunkt	Realiseret 2018	Realiseret 2017	Realiseret 2016	Realiseret 2015	Realiseret 2014
Nettoomsætning	192.924	174.624	170.575	167.846	170.303
Egenkapital	1.385.990	1.364.744	1.348.641	1.329.946	1.310.490
Investeringsaktiviteter	66.767	49.379	100.288	92.279	105.754
Soliditetsgrad	67,2%	69,3%	69,1%	69,4%	70,9%

* Selskabet Svendborg Vejbelysning A/S blev overdraget fra Svendborg kommune d. 25. maj 2018, hvilket har betydet at de økonomiske nøgletal ikke vil være direkte sammenlignelige med foregående år.

Vi har tillige opstillet detailmål for driften. Disse mål afspejler driften udvikling samt gennemførte initiativer påvirkninger på driften.

Målepunkt		Mål 2018		Realiseret 2018	
Elforbrug	Vand	1.032.650	kWh	887.415	kWh
Filterskyllevand:	Vand	20.000	m ³	20.640	m ³
Kvalitet, overskridelser:	Vand	0,0	%	3,7	%
Brud/driftsstop (pr. 100 km. ledning):	Vand	7,00		9	
Vandtabsprocent	Vand	7	%	8,13	%
Kundetilfredshed:	Vand	95	%	100	%
Elforbrug	Transport	1.343.650	kWh	1.196.582	kWh
Elforbrug	Rens	3.210.707	kWh	3.687.715	kWh
Brud/driftsstop:	Transport	40		15	
Kundetilfredshed:	Transport	95	%	100	%
Genbrug:	Affald	60,0	%	54,7	%
Storskrald Uafhentet:	Affald	0,50	‰	0,84	‰
Dagrenovation Uafhentet:	Affald	1,50	‰	1,57	‰
Sygefravær:		3,00	%	2,87	%
Nærved-hændelser:		60		2	

Elforbrug

I 2018 var elforbruget på renseanlæggene ca. 477.000 kWh højere end målsat. Den tørre sommer resulterede i et øget elforbrug idet det relativt tørre spildevand krævede en større effekt på pumper, for at pumpe spildevandet.

Elforbruget samlet i spildevand er i 2018 4.884 MWh hvor målsætningen var 4.554 MWh, hvilket var 7% over budget. På trods af fortsatte besparelser i team transport, primært via etablering af behovsstyring for pumperne på havnen, lykkes det ikke i 2018 at opnå besparelser på elforbruget i 2018.

Elforbruget for vandproduktionen var 887 MWh og dermed lavere end målsat. Der har i 2018 været megen fokus på optimering af driften, som har medført en besparelse på 14% i forhold til målet.

Den forventede besparelse ved etablering af Sørupværket, renovering af Skovmølleværket samt lukning af Hovedværket har bidraget til besparelser på el.

Filterskyllevand

Målet for filterskyllevand blev ikke opnået i 2018. Der blev brugt 20.640 m³ filterskyllevand hvilket er 3% over målet. Mængden af filterskyllevand hænger sammen med indkøring af Sørupværket, hvor der indledningsvis var behov for at skylle filtre mere end under normal drift. Der vil fortsat være fokus på at nedbringe mængden af filterskyllevand.

Kvalitet

Kvalitetskrav til driften er overholdt. Mængden af driftskontroller har været høj, men marginalt lavere end i 2017. Således er der udført 26% færre prøver end målsat, hvor eksterne prøvekrav stadig er opfyldt. Dette skyldes, at uregelmæssigheder i prøverne har været færre end tidligere og derfor har behovet for omprøver, for at be- eller afkræftelse af det oprindeligt resultat, været mindre. Vi vil fortsat have fokus på mængden af driftskontroller, for at sikre vores kvalitet, men samtidig sikre at vi ikke foretager flere kontroller end nødvendigt.

Brud/driftsstop

Brud/driftsstop i Team Vand var lidt over målsætning med 9 brud mod en målsætning på maksimalt 7 brud. Team Spildevand overholder målsætningen med 15 brud mod en målsætning på maksimalt 40 brud.

Genbrug

Genanvendelsesprocenten i 2018 er lavere end 2017 – 55% mod 58%. Det betyder, at målet på 60% genanvendelse ikke er opnået. I 2018 besluttede Svendborg kommune at malet træ ikke længere måtte sendes til genanvendelse, men skulle til forbrænding. Denne beslutning resulterede primært i den lavere genanvendelsesprocent. Der arbejdes på en løsning, hvor det malede træ i højere grad sorteres i forhold til at skabe en "mellem" fraktion, hvor træet er behandlet, men ikke i en grad, der kræver at det sendes til forbrænding.

Uafhentet dagrenovation

Resultatet for 2018 blev samlet 1,57 ‰. Målet på maksimalt 1,5 ‰ for året blev ikke opnået, primært begrundet i udfordringer med overfyldte beholdere.

Uafhentet storskrald

Resultatet for 2108 blev samlet 0,84 ‰ mens målet er 0,5 ‰ uafhentet storskrald i forhold til antallet af boligenheder. Resultatet lever ikke op til mål. Resultatet fra 2017 blev 0,51 ‰, hvor der blev aftalt en præcisering af reglerne for registrering af afvigelser, som har medført et dårligere resultat, men også mere retvisende.

Sygefravær

I 2018 var det registrerede sygefravær 2,87% som er under målet på maksimalt 3%.

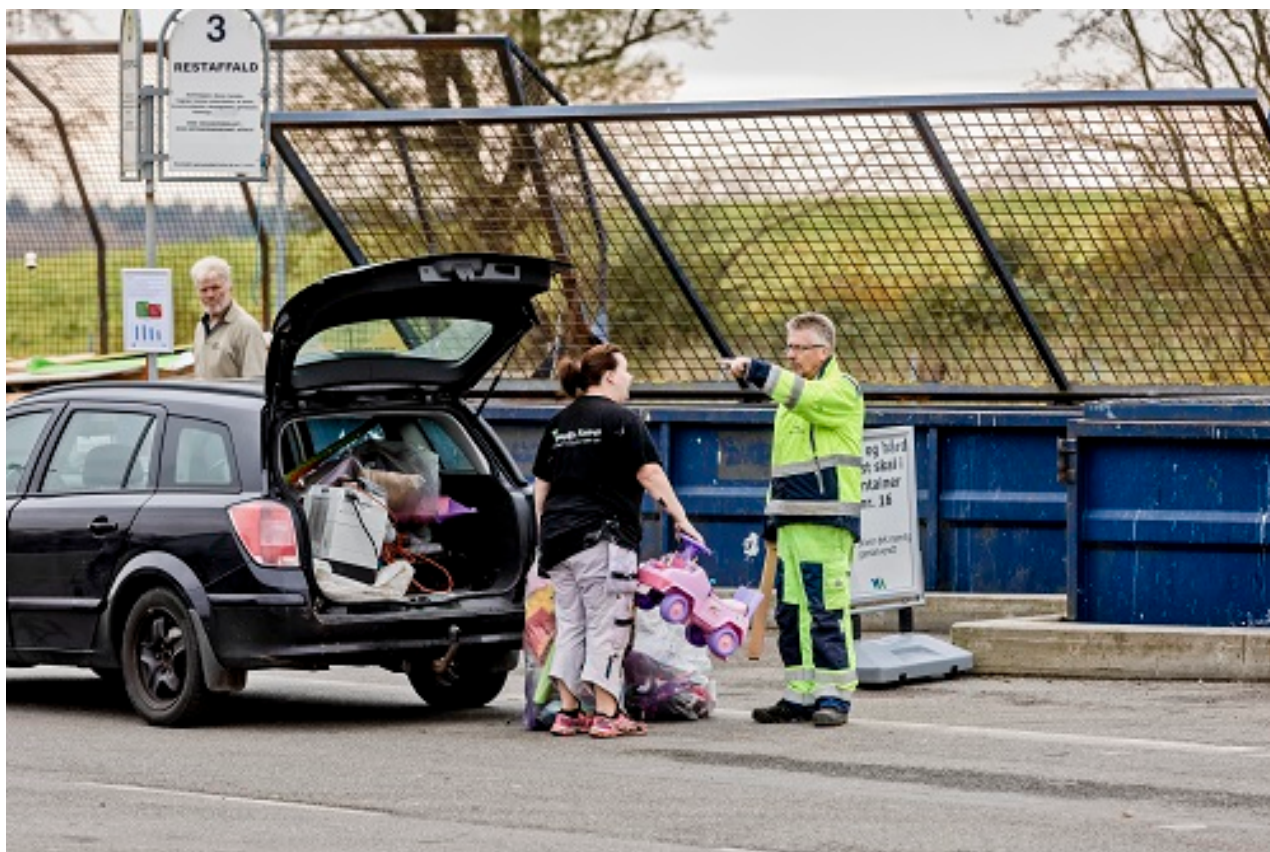
Nærved-hændelser

Målopfyldelsen med mindst 60 registreringer af nærved-hændelser er ikke opfyldt. Målet er at der registreres minimum 5 nærved-hændelser månedligt. I 2018 blev der registreret 2 hændelser. Fokus holdes på at opfordre medarbejderne til at anmelde nærved-hændelser for herigennem at kunne identificere potentielle farer og skabe læring. Sideløbende vil der være en øget fokus på at gennemføre flere sikkerhedsrundering.

Kundetilfredshed

Kundetilfredsheden for vandkunder (100%) var over målsætningen på 95%. Spildevandskunder (100%) var over mål på 95%. I 2016 overgik vi til digitale kundetilfredshedsundersøgelser, hvilket har medført at svarprocenten har været noget lavere end tidligere års svarprocent. Generelt er svarprocenterne forholdsvis lave og må anses som ikke for retvisende. Vi vil arbejde på alternativ måde at måle kundetilfredsheden, som vil give et mere retvisende billede af kundetilfredsheden.

I forbindelse med affaldshåndbogen 2018 blev vores affaldskunder adspurgt om deres tilfredshed samt holdning til mulige fremtidige scenarier i forbindelse med affaldsløsninger. 181 kunder besvarede spørgeskemaet og svarede med 100% tilfredshed med vejledning og service på genbrugsstationerne. Denne kundetilfredshedsundersøgelser for affaldskunder er i 2018 også gjort digital og har medført en nedgang i antal besvarelser fra 427 i 2017 til 181 i 2018. Kundetilfredshedsundersøgelser synes at have samme udfordring, som for vand og spildevand, vedrørende svarprocent, som derfor vil blive inddraget i den samlede overvejelse om alternativ måde at måle kundetilfredsheden.

Arbejdsmiljø

Vi er arbejdsplads for 74 enestående mennesker, der dag efter dag investerer deres tid og kræfter i Vand og affald. Derfor er det vores ansvar at sikre en arbejdsplads, hvor vores medarbejdere trives og udvikler sig som hele mennesker. Og når medarbejderne trives, gør virksomheden det også.

Medarbejderdemografien er illustreret nedenfor.

Samlet arbejdsstyrke fordelt på beskæftigelsestype, ansættelseskontrakt og geografisk område

Geografi 2018	Ledelse	Administration	Anlæg	Drift	Samlet
Ryttermarken	4	12	9	19	44
Renseanlæg		1		9	10
Genbrugspladser				19	19
Øvrige		1			1
Samlet	4	14	9	47	74

Personalefordeling på aldersgruppe, køn og område

Mænd			Kvinder		
Alder	Antal	%	Alder	Antal	%
< 30 år:	2	4%	< 30 år:	1	5%
30-50 år:	15	29%	30-50 år:	9	41%
>50 år:	35	67%	>50 år:	12	55%
Samlet	52	100%		22	100%

Uddannelses- og jobskabelsesinitiativer: Type, afdeling og placering.

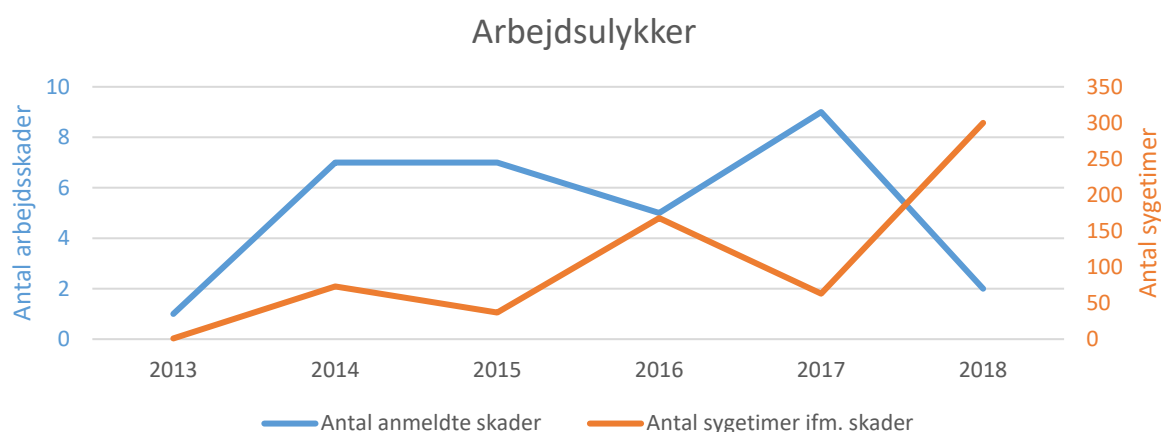
Type	Administration	Anlæg	Vand	Spildevand	Affald
Elever/lærlinge				2	1
Jobpraktikanter					1
Jobprøvning					
Samfundstjeneste					7
Flexjob			1	2	
Løntilskud					

Alle vores medarbejdere er omfattet af kollektive offentlige overenskomster og kan frit organisere sig i faglige forbund efter eget ønske.

Vi lægger stor vægt på faglig og personlig udvikling for alle medarbejdere. Hver medarbejder aftaler sammen med nærmeste leder en individuel udviklingsplan ved de årlige værdisamtaler. Samtalerne sikrer et frirum i en travl hverdag til at drøfte trivsel, opgaver og efteruddannelse samt rammer, forventninger og kompetencer i forhold til vores værdier.

Vi vil have et arbejdsmiljø, hvor vores medarbejdere trives. Hvor de møder og går hjem med en god følelse i kroppen, ro i hovedet og et smil på læben. Vi er arbejdsmiljøcertificeret efter standarden DS/OHSAS 18001. Vores væsentligste fokusområder er:

- En inddragende arbejdsplads, hvor den enkelte medarbejder bliver hørt og har indflydelse på sit og virksomhedens virke. Vi arbejder i selvforvaltende teams, hvor autonomi er i højsæde.
- Øget sikkerhed for de medarbejdere, der arbejder med kemikalier. Implementeringen af systemet ChemiControl, har bl.a. giver bedre overblik og letter både adgangen til og håndteringen af produktbeskrivelser og brugsanvisninger. Der er skiftet til Kemi Service, som har en mobilløsning, der sikrer, at alle har adgang.
- Fokus på udstyr og redskaber til at styrke det fysiske arbejdsmiljø.
- Læring fra arbejdsulykker og nærværd-hændelser for herigennem at undgå gentagelser af uheldsmæssige situationer.

** Antal sygetimer indeholder både korttidssygemeldinger og langtidssygemeldinger*

I 2018 så vi et fald i registrerede arbejdsulykker. Dette skyldes primært fokus på identificering og eliminering af potentielle farer. Tillige ses dog en opadgående tendens i antal sygetimer relateret til arbejdsulykker. Antal sygetimer omfatter 2 arbejdsskader, hvor en repræsenterer 266 timer (en medarbejder fik en finger i klemme). Der har været stor fokus fra arbejdsmiljøudvalget, medarbejdere og ledelse, på at undgå farlige situationer ved ændringer i arbejdsgange, værktøj, værnemidler samt en stor fokus på uddannelse og træning af medarbejderne for herigennem at kunne undgå risici for sygdomsforløb relateret til jobudførelsen.

Medarbejderne har gennemført de nødvendige og lovpligtige kurser indenfor blandt andet hygiejne, vejen som arbejdsplads og førstehjælp. Dette omfatter blandt andet at vi overholder gældende regler for arbejdsmiljøloven samt kloakbekendtgørelsen. Vi ser generelt de løbende kurser, medarbejderne deltager i, som kompetenceudvidende og en del af livslang læring.

Vi tilbyder alle medarbejdere personalegoder.

I 2018 fratrådte 9 medarbejdere deres stilling mens 5 medarbejdere tiltrådte.

Samfund

Vi er et offentligt ejet forsyningsvirksomhed og har derfor et særligt samfundsansvar. Det betyder bl.a., at vi skal lytte og reagere på kundernes behov, være med til at udvikle vores lokalområde og bidrage til et mangfoldigt samfund. Tillige har vi et etisk ansvar for at gebærde os på en måde hvor vores interessenter synes vores adfærd og virke er til gavn for det samfund vi opererer i ved at tænke langsigtet, have vores kunders behov og ønsker for øje fremfor en kortsigtet tilgang, hvor løsninger kan have en kortvarig relevans og gavn.

Vi har ikke modtaget ekstern økonomisk støtte fra Staten i 2018. Som forsyningselskab er vi momsregistreret og modtager refusion af visse afgifter, hvilket er gældende for alle typer virksomheder af vores karakter, som opererer efter "hvile i sig selv"-princippet. Vi er en non-profit organisation, som ikke betaler afkast til aktieselskabets ejere.

Vores udgifter til lokale leverandører er ikke specifikt opgivet i vores regnskaber. Mange lokale leverandører indgår i en rammeaftale med henholdsvis Svendborg Vand A/S og Svendborg Spildevand A/S for entreprenørydelser og ledningsarbejder samt Svendborg Affald A/S til afhentning af dagrenovation, tømning af miljøstationer og afhentning af storskrald. Tillige afsættes affald ofte til konkurrencedygtige lokale modtageanlæg.

Vi investerer i infrastruktur og tjenesteydelser, der primært stilles til rådighed for offentligheden gennem en forretningsmæssig eller vederlagsfri indsats. I vores årsrapport for 2018 kan man læse mere om selskabets økonomiske forhold.

Konventioner

Vi bakker op om menneskerettigheder. Vores aktiviteter udføres i overensstemmelse med:

- Verdenserklæringen om Menneskerettigheder (1948)
- Den Internationale Konvention om Borgerlige og Politiske Rettigheder (1966)
- Den Internationale Konvention om Økonomiske, Sociale og Kulturelle Rettigheder (1966)
- ILO-Erklæringen om Grundlæggende Arbejdstagerrettigheder (1998)
- Wien-Erklæringen og dens handlingsprogram, vedtaget på Verdenskonferencen om Menneskerettigheder (1993)
- Vi følger landets love om ikke-diskrimination med hensyn til bopæl.

Der er ingen kendte risici at deklarere i henhold til ovennævnte konventioner.

Styring af driftsaktiviteters påvirkning af lokalsamfundet

Der arbejdes på implementering af "Masterplan for regn- og spildevand", hvor langtidsplanlægning af større investering i afløbssystemet samt centralisering af renseanlæg er de primære elementer. LAR har været og vil fortsat være et vigtigt element af "Masterplan for regn- og spildevand".

I forbindelse med "Fremtidens Vand" er vores nye vandværk, Sørupværket, etableret og i drift.

I forbindelse med "Svendborg uden affald" arbejdes der på etablering af nye affaldsordninger, der skal tilgodese målsætningen om minimum 50% af husholdningsaffaldet skal til genanvendelse. Ordningen vil skulle bygge på de erfaringer, der fremkom i projektet "SYFRE".

Forhold omkring forebyggelse af korruption

Vi har ikke konstateret forhold eller situationer, der kan relateres til korruption. Alle aktiviteter, leverancer og indkøb foretages hos anerkendte leverandører, som underskriver antikorruptionserklæringer i forbindelse med kontraktindgåelse.

Offentlige politiske udmeldinger

Vi støtter op omkring alle Svendborg Kommunes politikker, herunder miljø- og klimapolitikker, bæredygtighedspolitikker, sociale klausuler og lignende politikker, som virksomheden er direkte involveret i. I 2018 blev der arbejdet med projekt Fremtidens Havn og Den blå kant, som vi er involveret i med hensyn til flytning af pumpestation og klimatilpasning af Havneområdet.

Vores ansvarlighed

I vores daglige arbejde og i vores ansvarlighedsindsats er vi forpligtet af en lang række mål og retningslinjer. Nogle mål og retningslinjer er givet på forhånd i form af national og international lovgivning. Andre er defineret af etiske normer, men fælles for dem alle er at vi baserer vores virke på opfyldelse af disse.

- Vi har ikke ydet økonomiske bidrag og naturalydelser til politiske partier, politikere og relaterede institutioner.
- Vi har ikke part i retssager, der involverer konkurrencebegrænsende adfærd, kartel- og monopolvirksomhed.
- Vi har ikke part i underleverandørers eventuel konkurrencebegrænsende adfærd, kartel- eller monopolvirksomhed.
- Vi er ikke blevet pålagt væsentlige bøder eller ikke-monetære sanktioner for manglende overholdelse af love og bestemmelser.

Initiativer for at udbyde produkter og tjenesteydelser

Det overordnede formål med indkøbspolitikken er, at indkøb fortsat sker med fokus på service og kvalitet under hensyntagen til miljø og økonomi, samt at brugerrepræsentanternes erfaring og viden inddrages.

Indkøbspolitikken omfatter indkøb af varer og tjenesteydelser samt bygge og anlægsprojekter. Alle selskabets enheder er forpligtet til at leve op til denne indkøbspolitik.

Indkøbsfunktionen i SamAqua står for samordning og koordinering af selskabets indkøb, heriblandt at drive fælles udbud i samarbejde med andre selskaber.

Der skal sikres at selskabet overholder forpligtelserne for offentlige indkøb. Der skal indgås aftaler og kontrakter efter princippet om ligebehandling, proportionalitet og gennemsigtighed. Kontrakter og aftaler skal udbydes i henhold til danske og EU-retslige regler. Følgende love og direktiver vil som hovedregel være gældende. Det betyder, at selskabet ved indkøb skal skabe konkurrence således, at leverandører på lige, gennemsigtige og proportionale vilkår har mulighed for at blive leverandør til selskabet.

Indkøbspolitikken skal sikre, at indkøb vurderes i deres helhed og ud fra ressourcemæssige overvejelser - herunder medgået tid, forretningsmæssige principper, energieffektivitet og opnåelse af stordriftsfordele.

Vi har en særlig samfundsmæssig forpligtelse til at forholde sig til sociale- og miljømæssige hensyn og ansvarlighed. Sociale klausuler samt miljømæssige krav skal som udgangspunkt anvendes.

Vi skal sikre, at regler om sociale klausuler indenfor uddannelses- og praktikaftaler ved udbud af bygge- og anlægsopgaver samt tjenesteydelser som udgangspunkt følges. Krav om, at entreprenøren eller leverandøren skal beskæftige én eller flere praktikanter på opgaven, alternativt krav om udformning af uddannelsespolitik skal indskrives i udbudsmaterialet.

Vi skal agere som én kunde og være en professional sparingspartner, der efter bedste overbevisning udbyder kontrakter i overensstemmelse med realistisk volumen og betingelser.

Produktansvar

Produkter og tjenesteydelser

Vi har løbende fokus på alle faser i produkters og tjenesteydelsers livscyklus som sikkerhed og sundhed, forbedringstiltag og kategorier underkastet visse procedurer.

Vi er certificeret inden for kvalitet (ISO 9001), Miljø (ISO 14001), arbejdsmiljø (OHSAS 18001) samt fødevarer sikkerhed (ISO 22000) under hvilket initiativ drikkevandssikkerhed er gældende i alle juridiske enheder.

Vi har ikke været involveret i tilfælde af manglende overholdelse af bestemmelser og frivillige regelsæt men hensyn til ovenstående fordelt på udfald.

Vi er ikke blevet pålagt væsentlige bøder for manglende overholdelse af love og bestemmelser vedrørende levering og brug af produkter og tjenesteydelser.

Livscyklus

Vi har siden 2018 arbejdet fremadrettet med livscyklusperspektivering af de miljøforhold, der redegøres for i CSR Rapporten. Vi har gennem 2018 arbejdet med at få konkretiseret virksomhedens aktiviteter i en livscyklusdatabase, så perspektiveringen bliver så konkret som mulig. Dette arbejde er nu færdiggjort og ligger til ekstern kvalitetssikring. Afrapportering af livscyklusforhold vil ske i kommende CSR Rapport. Her vil vi afrapportere livscyklusperspektivet i forhold til virksomhedens aktiviteter, produkter, investeringer og ydelser, som virksomheden selv kan styre, og de forhold, virksomheden kan påvirke (ISO 14001:2015). Vi forventer at kunne afrapportere livscyklusperspektiveringen minimum 3 år tilbage, således en tendens formentlig bliver muligt at spore og forholde sig til fremadrettet.

Kundetilfredshed

Vi gennemfører årligt en kundetilfredshedsundersøgelse, som skal leve op til selskabets målsætning om 95% tilfredshed. I 2018 var kundetilfredsheden for Svendborg Vand A/S og Svendborg Spildevand A/S over mål. Der er ikke opstillet et generelt mål for kundetilfredshed for Svendborg Affald A/S, men i forbindelse med brugerundersøgelsen i Svendborg Affald A/S, viste den at kunderne gennemsnitligt oplevede en 100% kundetilfredshed for vejledning og service på genbrugsstationerne. Generelt har vi problemer med, at kunderne ikke tager sig tid til at besvare undersøgelsen. Der overvejes alternative undersøgelsesformer for at opnå en højere svarprocent og dermed et mere retvisende billede af kundetilfredsheden.

År	Vand	Spildevand	Affald
Kundetilfredshed i %			
2011	98%	95%	97%
2012	96%	96%	98%
2013	74%	97%	98%
2014	97%	93%	Ikke målt
2015	95%	99%	99%
2016	87%	81%	87%
2017	91%	100%	89%
2018	100%	100%	100%

** I 2016 overgik vi til digital undersøgelse af kundetilfredsheden, for vand og spildevand, hvilket medførte at svarprocenten faldt væsentligt.
I 2018 overgik vi tillige til digital undersøgelse af kundetilfredsheden, for affald, hvilket også har resulteret i en lavere svarprocent.*

Markedsføring

Vi følger gældende love og regler i forbindelse med markedsføring, annoncering, salgsfremmende aktiviteter, og yder ingen sponsorater.

Vi har ikke været involveret i sager om manglende overholdelse af bestemmelser og frivillige regelsæt vedrørende annoncering, salgsfremmende aktiviteter og sponsorater.

Miljøindsatser

Drikkevandssikkerhed

- Opførelse af et energieffektivt vandværk
- Strategi for grundvandsbeskyttelse
- Dokumenteret drikkevandssikkerhed
- Tilbagestrømningssikring af ledningsnet
- Sektionering til mindskelse af lækagetab

Renseanlæg og regnvandsbetingede udløb

- Udbygning af forsinkelsesbassiner
- Kloakering af nye områder i det åbne land
- Lokal afledning af regnvand (LAR)
- Klimatilpasning ved ekstreme regnhændelser
- Effektuering af Masterplan for regn- og spildevand
- Udredning af evt. flytning af pumpestation på Svendborg Havn
- Energioptimering af installationer og maskiner

Affald

- Uddannelse af kunder i affaldshåndtering
- Planlægning af nye affaldsordninger for at øge genanvendelsesprocenter
- Informationskampagner til højere genbrug affald
- Undervisning af skolebørn

Energioptimering

- Optimering af pumper, maskiner og processer
- Reduktion af elforbrug i installationer
- Substituering af fossil energi med grøn energi
- Øget brug af vedvarende energi

Grønne indkøb

- Optimere kontrakter med miljømæssige indkøb
- Minimere kontrakter med miljøskadelige stoffer
- Fokus på miljøbelastning ved indkøb af køretøjer
- Anvendelse af TCO værktøjer til brug ved udbud af produkter
- Foretrække miljømærkede produkter
- Miljøkrav og krav om efterlevelse af sociale klausuler i henhold til VA's indkøbspolitik

Strategiske samarbejder

- Sikre klima og miljøstrategier med ejer
- Sikre klima og miljøstrategier med forsyninger i SamAqua A/S
- Deltage i samarbejder for bedring af miljø og klimaindsatser
- Deltage i samarbejder for udbredelse af miljø- og klimaviden

Kunder og medarbejdere

- Lette indberetning og prioritere rettidig information til kunderne
- Motivere kunder til lokal anvendelse af regnvand og øget genbrug
- Øge medarbejderes kompetencer løbende
- Sikre medarbejderes trivsel

Parametre

CSR-rapporten omfatter de selskaber i Vand og Affald koncernen, som er omfattet af vores ledelsessystem. Datterselskabet SamAqua er således ikke omfattet.

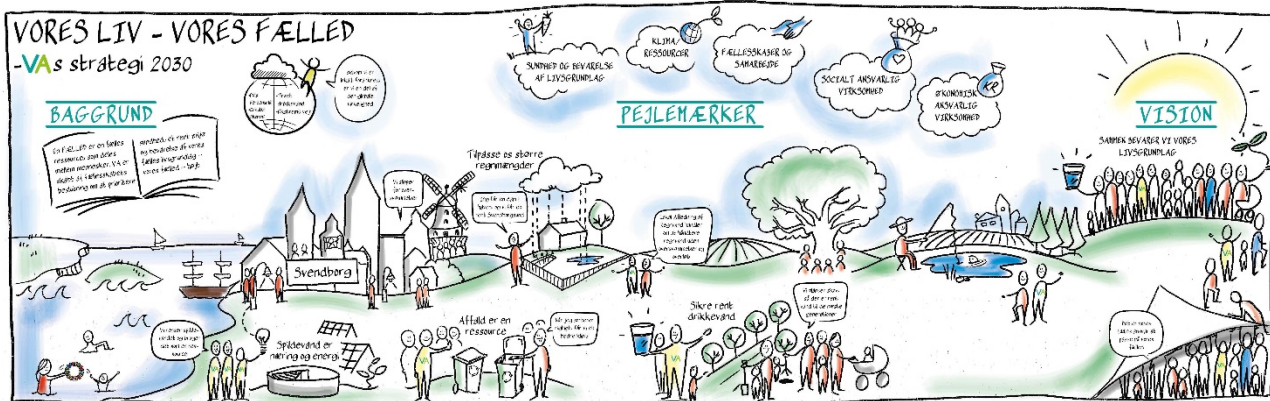
CSR er en international forkortelse for corporate social responsibility, som er en typisk anvendt betegnelse som anvendes blandt internationale organisationer, som stiller krav til hvordan man skal afrapportere virksomhedens sociale ansvar. Dette inkluderer virksomhedens økonomiske, miljømæssige og sociale ansvar. Denne CSR Rapport følger retningslinjerne for CSR-rapportering.

Denne CSR Rapport er udført med hensyntagen til relevante risici og muligheder, samt overholdelse af love og bestemmelser eller sammenhæng med internationalt aftale standarder, adfærdskodekser og principper for forretningsførelse og bæredygtighedsstrategier. CSR Rapporten dækker regnskabsåret 2018. Tidligere rapporter fra 2013-2017 findes på www.vandogaffald.dk. Sidste års rapport blev godkendt på vores bestyrelsesmøde den 23. april 2018. CSR Rapporterne udgives i begyndelsen af 2. kvartal følgende år sammen med årsrapporten.

Rapporten fortæller hvordan vi producerer og distribuerer drikkevand, transporterer og renser spildevand samt håndterer og nyttiggør kundernes affald. Vi fortæller hvordan vores processer påvirker vores interessenter og imødegår forandringer i miljøet med særligt fokus på klimaet.

Rapporten er afgrænset til påvirkninger fra egne aktiviteter i forbindelse med vand, spildevand og affald og dækker kun perifert aktiviteter i fællesejede selskaber og udliciterede aktiviteter. D. 25. maj 2018 overtog Vand og Affald A/S selskabet Svendborg Vejbelysning A/S. Svendborg Vejbelysning A/S er indarbejdet i denne rapport, hvor selskabet opgøres for hele 2018 samt inddrages historiske data til illustration af udvikling i selskabet.

Data, indeholdt i denne rapport, baseres på datafangst via egne systemer som SRO, ERP, GIS, ERP samt data fra leverandører mm.

Vand og Affald
Ryttermarken 21
5700 Svendborg

Tlf. 63215515

post@vandogaffald.dk
www.vandogaffald.dk
facebook.dk/vandogaffald

